de tuenda, Præfecti minas irridet.

quam abjiciendam fidem. Cum intentantur illi flammæ, gladii, carceres, eculei, rotæ, cruces, confirmatur magis quam perhorreſcat. Videte Agnetem vi raptam ad dæmonum aras illis ſacrificaturam. Quin illis adoleat thura, quod Præfectus ſperabat; in cælum ad Salvatorem ſuum in crucis formam manus ambas attollit, ut in virtute ſacri ejus vexilli prunæ, in quas fuerat projecta, vim amitterent ſuam. Ex hoc elapſa periculo tyrannus furit, & arbitratus pudoris jacturam illi majorem ſenſum allaturam, edicit illi fore, ut, niſi vellet Minervam colere, & facti veniam deprecari, publicæ libidini procaciſſimæ adoleſcentiæ proſtitueretur. Sancta vero nihil hiſce minis deterrita, in Deo confidens, quem puritatis ſuæ Patronum aſſumpſerat, ejuſdem opem ſibi præſentiſſimam experitur. Agnoſcit effecta amoris Chriſti ſui, cum prorſus nudata in loco turpitudinis expoſita, videt omnes artus ſuos ſuccreſcentibus capillis tegi, ac talem, in prætereuntibus horrorem impotentiæ judicis ſuboriri, ut oculos averterent ab eo infamiæ loco, cui Virgo iſta erat mancipata. Ita ad tuendam fidelis hujus ſponſæ puritatem Salvator igne devorante percuſſit impudentem quemdam, qui audacter oculos fixit in Sanctæ Virginis corpus, qui ad illius pedes corruit, dum illa Domini ſui laudes recineret. *Recens Auctor*.

S. Agnes capitur ad aras Deorũ, & mox ad Lupanar.

Superbum reſponſum quod illuſtris Sancta noſtra Præfecto dedit, illum irritavit ita, ut de minis ad effectus proceſſerit, ac juſſerit illam trahi ad aras thus Idolis oblaturam; verum hoc minime profuit niſi ut altius coram majori populi multitudine J.C. confiteretur; neque obtineri potuit, ut moveret manus niſi ad Crucis ſignum efficiendum, atque extollendum, ut ita dicam, trophæum hoc ſuper dæmonum ipſorum altaria. Præfectus tanta hujus puellæ conſtantia confuſus, magis magiſque furens exarſit, & non dubitans, quominus illa proſtitutionis locum perhorreſceret magis; quam ipſam mortem, eo trahi juſſit; ſed Divina Providentia in illius cuſtodiam demiſit Angelum, & cæleſte hoc lumen repente locum illum infamem in ſacellum convertit, quod Sancta Virgo precibus, votiſque ſuis ſanctificavit. Præfecti Filius aliis inſolentior auſus eſt illuc ad contumeliam honori ejus inferendam accedere, ſed mortuus ad Sanctæ pedes illico occubuit. Factum adeo admirabile ſtuporem omnibus injecit. Præfectus autem obitu filii ad deſperationem adactus, furoribus ejectis vertitur ad preces, & Virginem obteſtatur, ut filium ſuum revocet in vitam. Vix Agnes in Cælum oculos, manuſque ſuſtulit, cum Præfecti filius a morte reſuſcitatus elata voce clamat, Deos omnes inania eſſe figmenta, & unum dumtaxat verum eſſe Deum, quem Chriſtiani venerantur. Miraculum adeo manifeſtum nimis urgebat Præfectum, ut Sanctæ Agneti ſe propitium præſtaret; ſed Sacerdotes Idolorum ad prodigii rumorem exciti conclamant, Sagamque, ac Sortilegam appellantes puellam, ita populum adverſus Agnetem animarunt, ut Præfectus ſeditionem veritus, neque animum inducere valens ad mortem illi inferendam, quæ vitam filio reddiderat, iniit conſilium ſecedendi, & judicium relinquendi Aſpaſio, qui illius vices gerebat. Hic a populo, qui Sanctam Agnetem veneficam, ac magam arbitrabatur, compulſus, profert ſententiam mortis in illam, quæ adhuc vivens flammis comburenda adjudicatur. *P. Croiſet in Aſceticis exercitationibus. Pro menſe Januario*.

Deus in Agnetis gratiam vim ignis cohibet.

Vix impius Aſpaſius mortis ſententiam in S. Virginem protulerat, cum rogus inſtruitur. Concupiſcit populus univerſus impatiens moræ beatam illam Virginem in cineres redactam cernere, ſed ignis illi pepercit, flammæque bipartitæ, quin illi officerent, magnam ſpectatorum partem abſumpſerunt, qui carnificum fungebantur officio. Ignis ille factus fuit Agneti ros ſuavis & jucundus: tandem vero extinctus eſt, & vix aliquod illius veſtigium, aut labem ſenſit Agnes; quam fortaſſe creditis omne periculum evaſiſſe, & jamjam parentibus ſuis traditum iri putatis. Sed veſtra vos fallit opinio. Impius enim Præfecti Vicarius inſanit, ac imperat, ut ferrum & gladius in ignis locum ſubeat, ut ſi ſupplicium mitius fuerit, ſaltem celerius juvenculæ huic victimæ vitam eripiat. Hic autem novum mihi occurrit argumentum fortitudinis, & conſtantiæ Virginis noſtræ; etenim fallax, vel apparens dumtaxat intrepidi animi firmitas certe defeciſſet; ſed Agnes quin mutaret, eadem ſemper extitit, & ejus fortitudo nova prorſus luce perfuſa coruſcavit. *P. Stephanus Chamillart*.

S. Agnes ad ſupplicium rapta exultat.

Admiratione dignum eſt, intueri alacritatem, qua ad ſupplicii locum pergit Sancta Agnes: Illuc volitare videtur, adeo amoris ſui ardor illam rapiebat. Nonne ad balneum ſeſe conferre videtur? Inter ardentes prunas ſtat, quaſi in roſeo ſtrato decumberet. Flammæ, quas Patres dixere rationales, atque ſapientes, ſive illis utatur Deus ad reproborum animas in inferno torquendas, quantumvis ſpirituales; ſive ſerviant, atque obtemperent Deo, ne in Electorum illius corpora ſæviant, contra indolem ſuam: hæ, inquam, flammæ virginali carni parcunt, quam puritas quodammodo invulnerabilem, & nulli obnoxiam dolori reddidit. Sunt loco luminis, ornatus, propugnaculi, & ſolii Agneti noſtræ, quæ ſimilis tribus illis pueris, quos in Babylonica fornace ignis lædere non potuit, inter flammas recinit laudes Dei ſui. Sacerdotibus denique, ac populo omnia hæc prodigia dæmonum operibus accepta referentibus, Vicarius Præfecti ſeditionem veritus, mandat alicui ex tortoribus, ut ſanctam in ipſo igne confodiat. Tunc Agnes Sancta impatiens moræ, ut ſe in æternum in Cælo cum divino Sponſo conjungeret, Dominum orat, & obſecrat, ut ſibi permittere velit ſacrificii ſui conſummationem, & mox ad carnificem converſa, qui nonniſi trepidans, & cum reverentiali timore accedebat ad illam, hortatur, atque confirmat, ut acceptum imperium ſedulo exequatur. Feſtina, inquit, hoc deſtruere corpus, quod per ſummum dedecus alteri placere potuit, quam divino Sponſo, qui ſemper poſſedit cor meum. Ne verearis mortem mihi inferre; hæc enim mihi futura eſt vitæ æternæ principium; & peramanter oculos in cælum attollens. Excipe, Domine, exclamavit, Excipe animam, quæ tanti ſtetit tibi, & quæ tibi eſt adeo jucunda. Ad hæc verba tortor trepidante dextera gladium capulo tenus infigit in ſinum, & ſtatim Virgo animam efflat. Ita, S. Hieronymus ait, cum Sancta Agnes ſeſe ſupra naturalem ſexus ætatiſque ſuæ infirmitatem extuliſset, duplicem retulit de Jeſu Chriſti inimicis victoriam; & martyrio ſuo conſecrans honorem virginitatis, in Cælo duplicem coronam obtinuit. *Ex diverſis Auctoribus*.

S. Agnes miniſtrum trepidantẽ hortatur ut ictũ mortis inferat ſibi.

Quid magis heroicum eſt, quam hortari, excitare, & confirmare carnificem, qui illi mortis vulnus inflicturus erat? Obſtupefactus Miniſter, & quaſi immobilis, Sanctus Ambroſius inquit, non audet accedere; Agnes ad illum accedit, & cervicem inflexam gladio feriendam porrigit: Attollit ille lacertum, & ſecreto terrore deterritus expalleſcit, & viribus deficit. Sancta Virgo illi animum addit, & hortatur ne diutius ipſam beatam efficere cunctetur. Miniſter virginis ſortem miſeratus viam quærit vitam ejus ſervandi, Agnes vero cælum obteſtatur, ut ſuum carnificem in adimenda ſibi vita promptiorem, ac ferociorem efficiat. *Cerneres trepidare carnificem, quaſi ipſe addictus fuiſſet, tremere percuſſoris dexteram pallere ora alieno timentis periculo, cum Agnes non timeret ſuo*. Verbo, Agnes recipit ictum, & tamen credidiſset aliquis de carnificis agi vita, non de illius. O Deus, quantæ gloriæ tibi ceſſit hæc mors! Auctus fuit numerus fidelium, crevit Virginum fervor, zelus miniſtrorum tuorum ardentior evaſit, & ſanctum Nomen tuum factum eſt Romæ, quam antea celebrius, & ab ipſis idolorum cultoribus majori in honore fuit habitum. *P. Stephanus Chamillart*.

Ejuſdem argumenti.

Conſtantia, & fortitudo Sanctæ Virginis hujus fuit admirabilis; una illa ſiccis oculis viſa fuit, cum omnes illam deflerent: manet imperterrita, dum carnifex trepidat, & præ timore expalleſcit. Preces ſuas effundit, ac cervicem inflectit non minus Jeſum Chriſtum adoratura, quam facilius exceptura vulnus adeo propitium, quo eſt cum cæleſti Sponſo conjungenda. Evolat tandem in Cælum ſine dolore, quandoquidem carnifex uno ictu caput ejus abſcidit. Hic, Domine, eſt glorioſus triumphus unius ex præſtantiſſimis Sponſis tuis, vel, melius dicam, triumphus tuus. Non enim minimum potentiæ tuæ miraculum eſt, ſexui adeo fragili Martyrii gloriam tribuere. Hic effectus eſt pleniſſimæ confidentiæ, quam inſignis hæc ſancta habebat in miſericordiis tuis: hoc certiſſimum eſt argumentum flagrantiſſimi amoris ejuſdem in te, & tui erga illam. Ut digne celebrem Sanctæ hujus Virginis laudes da mihi robur ejus veſtigia legendi, amando non ſecus ac illa, puritatem uſque ad bonorum omnium mundi hujus jacturam, adeoque vitæ ipſius, ad magnam hanc virtutem ſervandam, qua maxime oblectaris. *Auctor recens*.

Quomodo virtutes S. Agnetis imitari debeamus.

Quam beati eſſemus! ſi juxta Sanctæ hujus exemplum, per totum vitæ noſtræ ſpatium unice adhæreremus Deo, eique uni cum perfecta, ac ſincera fidelitate ſeviremus! Sed heu! quam longe ab illius veſtigiis abhorremus! Fruſtra ob oculos noſtros objicitur, quid Virgo tredecim annos nata, imbecillis, tenella, mollis, propter Deum ſuum paſſa fuerit; tantum abeſt, quod aſpectus iſte nos excitet, ut immo frigidiores fieri videamur; & quod nimis frequens de hac re nobis incidit ſermo, ſi nequaquam eodem afficimur, jus nobis eſſe arbitramur. Sexcentas præteximus cauſſas, ut a tantis exemplis ſequendis diſpenſemur, & leviſſimæ etiam mortificationis auſteritates nobis nimis oneroſæ videntur. Nulla fere diebus hiſce nobis adeſt puella, nulla ampliori genere nata, quæ hoc prætextu gaudens ſe non diſpenſet a jejuniis, aliiſque id genus pœnitentiis, quas Deus, vel Eccleſia nobis impoſuit. Verum eſto, ſi hæc gracilitas vera eſſet, factum ipſum minus eſſet improbandum. Sed gracilitas hæc, ut plurimum effectus eſt amoris proprii, immodici amoris vitæ noſtræ, amoris incompoſiti noſtrummet ipſorum. Graciles, & infirmæ cum aliquid propter Deum perferendum eſt; fortes, robuſtæ, indefeſſæ, ubi agitur de alea, de ſpectaculis, de oblectationibus ſæculi; verbo dicam, fortes ſunt, ut mundo placeant, & illi ſacrificent univerſa. *P. Stephanus Chamillart*.

Ad inſpirandos ſenſus pietatis, mortificationis fortitudini, ad fidem & religionẽ ſuſtinendã nihil aptius eſt S. Agnetis exẽplo.

Si quod exemplum eſt inter tot millia, quod valeat nobis perſuadere generoſum contemptum vitæ, & ſublimes eos ſenſus, quos propter Deum habere debemus, procul dubio hoc illud eſt Sanctæ Agnetis. Quis ſexus! quæ ætas! quæ gracilitas! quis denique color noſtram excuſare poteſt ignaviam atque mollitiem! Si nobis deeſt animus eas ſaltem ſuſtinendi pœnas, quæ Dei ſervitio, & Chriſtianæ Religionis profeſſioni inhærent, videntibus puellam annorum tredecim per conſtantiam ſuam ſeſe attollere ſupra infirmitatem ſexus, ætatis, ac naturæ ipſius, ut Deo ſuam fidem teſtetur! Quænam ſecreta exprobratio non eſt talis mentis, & cordis fortitudo in corpore adeo imbecillo, & tanta animi generoſitas in ætate adeo timida, & tenera, tot ignavis Chriſtianis, qui tantum abeſt, quod præſto ſint ad vitam effundendam pro ſua fide

fide tuenda, ut ne minimam quidem ſibi vim poſſint inferre, ut ſecundum fidei hujus placita vitam inſtituant? Non eſt amplius Martyrum tempus, hoc tenemus; nulli ſunt hodie tyranni, qui Chriſtianorum ſanguinem ſitient, & qui igni ferroque Religionem prorſus ſanctam exterminare conentur. Sed Mundus ipſe factus eſt perſecutor, atque tyrannus, qui bellum indicit, non quidem fidei, ſed inſtitutis fidei, & Religionis. Ille bellum infert Chriſtianæ humilitati, abſtinentiæ, modeſtiæ, pietati, & quaſi generatim virtutibus omnibus. Liquido conſtat vim, conſtantiam, animumque requiri ad Chriſtianum nomen, ac dignitatem tuendam: ſed ſi quid virium illis ineſt, hoc inſumunt in aſſiduis flagitiis, ut ſuſtineant labores, quos ab eis exigit Mundus, & ut ad ſæculi placita ſeſe componant: Infirmi ſunt, ut Chriſtianam vitam vivant: *ad peccandum fortes, ad pœnitendum debiles*, dicebat eloquens Salvianus de Chriſtianis ævi ſui. Quo pudore non ſuffundet illos aliquando Agnetis incomparabilis exemplum, quæ adeo generoſe vicit quidquid in mundo aptius eſt ad nos fallendos, ac perterrendos. *Auctor Sermonum in omnia argumenta, &c.*

PRO SS. VINCENTII, ET LAURENTII MARTYRUM PANEGYRICO.

MONITUM.

Conſtat duos hoſce Martyres eximios ſingillatim ſuum elogium mereri, & ſacri ſuggeſtus conſuetudinem minime pati, ut pro utroque commune texatur encomium. Non adeo mirum videretur, ſi eodem tempore, ſub iiſdem perſecutoribus, per eoſdem carnifices, una paſſi fuiſſent, quod pluribus Sanctis Martyribus ſexus utriuſque paſſim uſuvenit. Verum in hiſce collectaneis meis Sanctos Vincentium, ac Laurentium conjungenti mihi non hæc fuit mens; ſed ea tantum, ut, quandoquidem in eorum ſupplicio, in ætate, miniſterio, Diaconatus dignitate, omnibuſque conſtantiæ, & fidelitatis eorum experimentis tanta eluceſcat ſimilitudo, e re non cenſuerim titulos, & argumenta multiplicare, & ſatis eſſe in communi ſuppellectilem adornare, ad conciones ſeorſim replendas.

In hac autem factorum, locorum, experimentorum mixtione, quam diligentiſſime cautum eſt, ne quid ita confunderetur, ut vel in margine, vel per varios titulos non indicaretur, quod alterutri potius conveniret; ita ut qui in aliquo ex duobus hiſce argumentis operam locaturus eſt, inveniat ſaltem varios circuitus, ac diverſa rerum vocabula, ſi minus eaſdem rationes, eademque facta evitare valuerint.

PARAGRAPHUS PRIMUS

Varia Sermonum de Sancto Vincentio Syſtemata.

Certamen forte dedit illi, ut vinceret. Sap. 10.

I. SI decrevit Deus immortalis gloriæ corona Sanctos redimere; ſtatuit etiam, ut graviſſima certamina in terris ſuſtineant, & ut victoriam referentes jus ad præparatam ſibi coronam adquirant: *Vocat ad pugnam, quos præparat ad coronam*. Sed in quonam ex Sanctis omnibus hæc Dei Providentia magis enituit, quam in eo, cujus hodierna die feſtum recolimus? Ad ſolum Diaconi Vincentii nomen in mentibus noſtris excitatur imago maximorum certaminum, quæ uſpiam viderit Chriſtianiſmus, ſimulque nobis exhibetur tanquam victor inſignis ex id genus præliis ſumma cum laude reverſus. *Certamen forte dedit illi, ut vinceret*. De quibus præliis hic verba facimus? Non de illis quidem, in quibus aſſerta virtus ſæculi heroes ob oculos carnalium hominum attollit; cum interim turpibus cupiditatibus ſervientes, ſemet ipſos dedecore afficiant in oculis Dei, quem adoramus; ſed de illis, quæ mundus modo aſſentator, modo perſecutor inferebat olim generoſis Jeſu Chriſti militibus, ſeu cor eorum illiciis ſuis mulcens, ſeu in eorum corpora omnem ſuam exercens crudelitatem, ut olim S. Auguſtinus animadvertit in quodam Sermone, quem in Sancti hujus honorem elucubratus eſt. Quam præclarum eſt, victorem evadere ex hujuſmodi certaminibus, reſiſtere eis, quæ vel mollire, vel dejicere poſſunt fortiſſima corda; videre hoſtem adeo terribilem profligatum, poſtea quam omnia ejuſdem perturbata fuere conſilia, & omnes illius conatus in irritum ceſſerunt! Hic ſeſe attollit ſuper ea, quæ tot vicere mortales, qui univerſum terrarum orbem nomine ſuo, & maximarum rerum ab ipſis geſtarum admiratione repleverunt. Verum quomodonam huc pervenit? S. Auguſtinus id duplici verbo nos docet; eaque applicemus S. Vincentio, quemadmodum ipſe etiam applicavit. *Illecebras mundus miniſtrat, & vincitur per continentiam; pœnas infligit, & vincitur per patientiam*. Duplex victoria, cujus Vincentius in nomine ſuo auſpicatiſſimum habet præſagium, ſicuti laudatus Doctor animadvertit; quodnam vero hujus rei principium extiterit, diſcite a S. Leone: *Chriſti amore præmunitus reſiſtebat*. Igitur

1. Amor Jeſu Chriſti, amor ille, unde Apoſtolus olim hauſit eam fortitudinem, qua omnia quæcumque terribilia in mundo ſunt, provocabat; Amor hic, inquam, inſpiravit illi generoſum hunc contemptum, quo omnes ſuperavit illecebras, quibus blanditor uſus eſt mundus, ut cor ejus deciperet; quod in priori hujus ſermonis puncto videbimus.

2. Hic idem amor inſpiravit illi conſtantiam invictam, qua omnem ſuperavit crudelitatem, quam mundus perſecutor exercuit in corpus ejuſdem; quod in altero docebimus. In utroque autem, ut vobis exhibeam duplicem hanc victoriam per Jeſu Chriſti amorem relatam de mundo in S. Vincentii perſona, non aliis coloribus utar, quam quibus uſi ſunt inſignes duo Panegyriſtæ, quos habere meruit ſuarum laudum præcones, S. Auguſtinum videlicet, & S. Leonem, & elogium, quod gloriæ illius dedico, non erit omnino indignum eodem, niſi eorum Sanctorum verba in ore meo amiſerint vim, magnitudinem, & majeſtatem, quam adhuc in ſcriptis illorum tuentur. *P. Martineau in Sermone Manuſcripto*.

II. *Spectaculum facti ſumus mundo, Angelis, & hominibus*. 1. ad Cor. 4. Quod de ipſo, deque Chriſti fidelibus ævi ſui dicebat Apoſtolus in primis Eccleſiæ perſecutionibus, credidi me id dicere poſſe peculiariter de glorioſo Sancto Vincentio, uno ex ſtrenuiſſimis Martyribus, & præſtantiſſimis fidei propugnatoribus, quos Chriſtiana Religio produxerit. Ejus fortitudo, & conſtantia aliquid habent non commune, & propter illum Deus ſuam potentiam oſtendit modo ita ſingulari, ut minime dubitem aſſerere ipſum fuiſſe ſpectaculum dignum, quod in ſe Angelorum, hominumque ora, oculoſque converteret; & poteſt adhuc fieri admirationum noſtrarum argumentum. *Spectaculum facti ſumus mundo, Angelis, & hominibus*. Itaque inde orditur S. Auguſtinus unum ex ſermonibus, quos in incomparabilis Martyris hujus laudem ſcripſit: *Magnum ſpectaculum ſpectavimus oculis fidei, Vincentium Martyrem ubique vincentem*. Et ſane ſi ex veteris alicujus ſententia ſpectaculum Deo dignum eſt vir fortis cum fortuna compoſitus, qui nullis adverſitatibus quatitur, & in caſibus iniquis firmus, ac intrepidus perſeverat: Quid majus, aut admirabilius eſt, quam hominem intueri per ſe infirmum, ſed ſuperna virtute roboratum, cruciatibus æque ac voluptatibus reſiſtere, utiliſſimas quaslibet contemnere promiſſiones, invictum inter terribilia ſupplicia permanere, & in alterius hiſce vicibus dolorum, ac deliciarum ex utriſque parem victoriam referre? Sed hoc ſpectaculum non debet in ſterili admiratione immorari; ad noſtram debet doctrinam proficere, & ſicut idem S. Doctor de Martyribus generatim ait, eorum conſtantiam, atque ſupplicia validas eſſe ad Martyrium adhortationes; debemus ſaltem eorum imitari fidem, atque fortitudinem patienter ferentes ea pericula, quæ de virtute noſtra in hac vita facere vult Deus, ut illam in altera poſſit coronare. Vos igitur attentos præbete huic ſpectaculo, quod vobis exhibiturus ſum in S. Vincentii fortitudine; quod ſi novitate ſua minus oculos veſtros illexerit, quoniam Eccleſia undecies recenſet centena Martyrum millia; ſaltem vobis audeo polliceri, nullum fuiſſe, in quo & hominis conſtantia, & Dei virtus magis effulſerit. Jure igitur dico vobis inſignem hunc Sanctum ſpectaculum eſſe dignum, quod homines, Angelique admirentur, & addo, dum generoſus iſte athleta conſtantiam hanc oſtentat, fidelitatem ſuam prolaturus, Deum quoque brachii ſui virtutem inſignire illum certaminis tempore fulciendo, & poſt victoriam glorioſum efficiendo; & hoc duplex illud eſt ſpectaculum, quod hodierna die vobis exhibendum aggredior.

1. Quid Vincentius facit propter Deum ſuum, cujus cauſſam, & gloriam ſuſtinet.

2. Quid facit Deus pro Sancti Vincentii gloria. *Spectaculum facti ſumus Mundo, Angelis, & hominibus*. Hæc erit ſermonis hujus partitio. *Auctor Sermonum in omnia argumenta &c.*

III. *Fortis ut mors dilectio*. Cant. 8. Nullus dubito, quo minus S. Vincentius locum prorſus peculiarem obtineat inter Martyres; mors enim quam paſſus eſt pro fide tuenda prorſus mirabilis eſt. Alii moriuntur propter nimia tormenta, & S. Vincentius moritur, ſicut noſtis, præ metu voluptatum. Alii moriuntur propter pœnarum continuationem, hic moritur propter

pter earum ceſſationem. Moriuntur alii, cum ipſis corporis vires deficiunt; hic autem cum magnitudini animi ſui deficiunt ſupplicia. Sed dubitandum videtur, utrum timor, an audacia cauſſa ſit hujus illuſtris martyrii. Ulterius progredior, & heroicam S. Vincentii conſtantiam conſiderans, qui in lectulo ferreo candenti, ac ignito firmus, ac robuſtus perſeverat, & animam efflat ſimul ac in roſeo ſternitur cubili; qui novas ſemper vires invenit, ut nova ſupplicia ſuſtineat, & ne momentum quidem invenit vitæ, ut oblata ſibi requie fruatur: dubito utrum victoria de voluptatibus relata pulcherrima ſit pars ejuſdem Martyrii, & utrum minus miraculum ſit inter cruciatus non poſſe mori, an vivere non poſſe inter delicias. Ex orationis decurſu, quam in duas partes ſeco, judicium ferre poteritis; exhibebo igitur oculis veſtris,

1. Hominem admirabilem, quem pœnarum tolerantia fecit vivere

2. Angelum, quem deliciarum fuga mori fecit. Hæ duæ erunt partes elogii. *P. Novet in Meditationibus.*

Proba me, Deus, & ſcito cor meum. Pſ. 138. Probavit Deus S. Vincentium in triplici rerum genere, in quibus martyrii perfectio conſiſtit.

IV. 1. Fidem ejus probavit: Namque Sanctus hic productus ante judicis Ethnici tribunal, ac de religione interrogatus non ſolum non hæſit, ſed palam Chriſtianam Religionem profeſſus eſt, ut Fideles roboraret, Ethnicos converteret, & idola, dæmoneſque confunderet.

2. Probavit Deus illius animum, ac generoſitatem; cum enim impenderent illi omnia excogitabilia ſupplicia propter Religionem, quam profitebatur, non veritus eſt ſe illis objicere, hoc pacto Tyrannorum auctoritatem, carnificumque crudelitatem irridens.

3. Probavit Deus illius caritatem; cum enim ſæviſſimis addictus eſſet tormentis, ſeſe obtulit Deo ignito prorſus ardore, inſtar victimæ, gloriæ ejuſdem immolandum, & pluries ſanguinem vitamque ſuam dedit Jeſu Chriſto, in ſpeciem quidem per mortem furori Tyrannorum ſuccumbens, at vere de Tyrannis, tortoribus, tormentiſque triumphans; ita ut præclarus hic martyr poſſit dicere cum David. *Probaſti me, Domine, & viſitaſti nocte; igne me examinaſti, & non eſt inventa in me iniquitas.*

V. Pro Panegyrico S. Laurentii.

Probaſti cor meum, & viſitaſti nocte, & non eſt inventa in me iniquitas. Pſal. 16. Primo intuitu injuria fieri videtur gloriæ S. Laurentii, illum inter flammas ſtatuere, & in craticula ignita corpus oſtendere, quod tantum Dei amorem prætulit, & cui Cælum præparat ſolium. Nonne melius eſſet, ad illius panegyricam orationem texendam producere S. hunc Levitam in templis inſervientem ſacrificio Corporis, & Sanguinis Jeſu Chriſti, vel in noſocomiis eleemoſynam diſtribuentem, vel in Chriſtianorum domibus ægros ſanantem? Nonne glorioſior videretur dans mortuis vitam, quam cum amittit ſuam? Sed poſtquam Jeſus Chriſtus occubuit propter homines, mortem conſecravit; & poſtquam in ligno expiravit, ſuppliciorum natura immutata eſt. Hæc non habent ultra turpem illam impreſſionem, quam a judicum ſententiis, & a nocentium ſceleribus hauſerat. Itaque neſciremus gloriam illius exhibere quam in ardenti craticula, ubi illum amiſſurus eſt, neque in meliorem lucem nomen ejus ponere, quam in ea, quam flammæ iſtæ effundunt, quandoquidem mirum in modum oſtendunt cordis ejus fidelitatem, & amoris magnitudinem: *Probaſti cor meum*; & reliqua illius caritatis officia, proprie loquendo nihil aliud fuerunt, niſi diſpoſitiones ad hoc noviſſimum experimentum. Ita Sanctus Martyr cum ad aras deſervit, diſcit ſanguinem ſuum effundere propter Jeſum Chriſtum; cum theſauros diſtribuit, diſcit effundere vitam ſuam; cum operatur miracula, diſcit facere magnum hoc ſui amoris miraculum. Sed ut illius gloriam penetremus, conſideremus paulliſper ardentem hanc craticulam, in qua animam efflat in tribus diverſis qualitatibus; tanquam tribunal, ubi interrogatur; *igne me examinaſti*; tanquam aciem, in quam ad certamen deſcendit, *Probaſti cor meum*; tanquam altare, ubi immolatur: *viſitaſti nocte.*

1. Teſtimonium, quod perhibet.

2. Victoria, quam refert.

3. Sacrificium quod offert. *Biroat.*

VI. Pro S. Laurentio.

Probaſti cor meum, & viſitaſti nocte; igne me examinaſti, & non eſt inventa in me iniquitas. Pſal. 16. Sanctus, cujus hodierna die elogium texere aggredior, non eſt ex eorum numero, quorum vix vitam, nomenque cognoſcimus, eorum, quos Deus unus cognoſcit, & quorum merita, heroicaſque virtutes mundus ignorat, earum ſtellarum, quæ latentes in providentiæ ſinu ſuper terram nonniſi aliquas gloriæ ſuæ ſcintillas emittunt. S. Laurentius unum eſt ex ſyderibus primi ordinis, cujus fulgentes virtutes mundo univerſo coruſcarunt, unus ex mortalibus illis non vulgaribus, quorum celeberrimi Eccleſiæ Doctores, Ambroſii, Hieronymi, Auguſtini, quorum Pontifices, & Epiſcopi, qui eruditionis, & eloquentiæ laude claruerunt, Leones, Gregorii, Maximi, oblectati ſunt in ſcriptis ſuis admirabilia facta referre, ut eorum gloriam traderent immortalitati. Ubi eſt Imperium, Regnum, Reſpublica & catholica Civitas, quæ non reſonet laudibus ejus? quæ illius non admiretur zelum, atque conſtantiam? quæ cum pietate & gaudio glorioſam memoriam non recolat? Quænam jejunia, ut religioſius feſtum illius celebretur! Quæ preces in Sacris Canonibus indigitatæ, ad illius promerenda ſuffragia! Quæ elogia enuntiata! Quæ Templa, ac delubra in illius honorem dicata! Quas laudes, quam remunerationem meretur Sanctus, cujus cor a Deo exploratum fidele repertum eſt? cujus anima noctis, & impunitatis beneficio tentata, ſuam ſemper innocentiam ſervavit? cujus corpus igne probatum non ſecus ac argentum, & aurum in adeo acerba, ac vehementi tentatione ne minimam quidem labem contraxit? Dicam audacter, loquor enim cum S. Maximo; hoc eſt meritum, & peculiaris S. Laurentii character, quem ſub duplici ratione conſideramus.

1. S. Laurentius probatus adeo delicata tentatione, qualis eſt bonorum Eccleſiaſticorum adminiſtratio ad pauperum ſolatium, & victum viduarum, in miniſterio ſuo peragendo integerrimam innocentiam, & incomparabilem prætulit Caritatem: *Probaſti cor meum.*

2. Sanctus iſte Diaconus adeo ſevero probatus ſupplicio, quale eſt ignis, intolerabilem illius rigorem ſuſtinuit ſumma cum intrepiditate, atque conſtantia: *Igne me examinaſti, & non eſt inventa in me iniquitas.* (*Homil de S. Laurentio.*)

Verbo, ut cum Sancto Maximo loquar. *Caritatis magnitudo Leviticum miniſterium dedit, plenitudo fidei Martyrii contulit dignitatem.* Tentatio, qua Deus illius cor probavit, majorem tribuit virtutibus ejus extenſionem; Tentatio, qua tyrannus fidem ejus expertus eſt, majorem in lucem illius fortitudinem protulit. *Elogia hiſtorica.*

VII. De eodem S. Laurentio.

Si paulliſper conſiderari volumus vitam, quam duxit Sanctus Laurentius, & mortem illius, fatendum nobis erit illum dupliciter Martyrem extitiſſe: ignis enim, quo intus cor ejus urebatur, illum caritatis martyrem conſtituit.

2. Ignis exterior, quo illius corpus crematur, eum fidei martyrem facit. Alter fuit vitæ ejus principium, alter mortis fuit cauſſa. Prior fecit, ut anima ejus viveret; poſterior, ut corpus illius moreretur. *Auctor recens.*

VIII. Ejuſdem argumenti.

Mirabiliter me crucias. Job 10. Quemadmodum in tali argumento, quale eſt S. Laurentii Martyrium, nonniſi prodigia expectanda ſunt, oſtendere poſſumus,

1. S. Laurentium, odio habentem, ſemetipſum amaviſſe; amoremque creviſſe, quo magis illius in ſe odium creſcebat. 1. illum odiſſe corpus ſuum eo uſque, ut illud oneraret mortificationibus, jejuniis, vigiliis, ciliciis, ac pœnis paupertati & egeſtati inhærentibus; ac illud objiceret martyrio toto feſtinans anhelitu, ut S. Sixtum ſequeretur ſupplicii ejus conſors, ſociuſque futurus: qua in re amavit etiam corpus ſuum: ſcriptum eſt enim: *Qui odit animam ſuam*, hoc eſt corpus & vitam, *in vitam æternam cuſtodit eam.* (*Joann.* 12.) 2. Ille odit corpus ſuum eo uſque ut illi omnium martyriorum crudeliſſimum procuraret; ignis enim ſupplicium ardentiſſimas, & maxime univerſales parit pœnas. Quod novum addidit incrementum amori Diaconi hujus; Deus enim ſuum Sanctum auget amore, prout in illo augetur odium corporis ſui.

IX. De eod. S. Laurentio.

2. Oſtendere poſſumus S. Laurentium magnam oſtentaſſe vim in ſua infirmitate, idque dupliciter. 2. Quid infirmius corporibus noſtris? & nihilominus S. Laurentius per carnem ſuam, & in carne ſua triumphavit de tortoribus, atque tyrannis eo uſque, ut illis inſultaret. Quid infirmius hoc Diacono, cum per ætatem eſſet adhuc juvenis, ſolus, omni ope & ſubſidio deſtitutus, & nihilominus pugnaret contra Imperii totius majeſtatem, contra graviſſimos cruciatus, ita ut voluptates, quibus perfundebatur, majores eſſent doloribus prope infinitis, quos in corpore ſuo patiabatur: Ita ut Deo dicere potuerit: me quidem crucias, Domine, & ipſe patior, ſed modo prorſus admirabili: *Mirabiliter me crucias.*

Habentes myſterium fidei in conſcientia pura. 1. Tim. 3. Hæc Apoſtoli verba quadrant adamuſſim Levitæ Sancto, cujus elogium texendum aggredior; & quem fert animus exhibere vobis ſub duplici intuitu.

1. Tanquam Diaconum fidelem ſacrorum illi commiſſorum adminiſtratorem. 1. Sanguinis Jeſu Chriſti, quem ſecundum morem priſcum Diaconi miniſtrabant fidelibus, & quem S. Laurentius nonniſi illis communicavit, qui ſe eodem dignos præbuerunt. 2. Sacrorum theſaurorum, tum Eccleſiaſticæ ſupellectilis, cum ſacrorum Librorum, & eleemoſynarum a Fidelibus collatarum, quarum Diaconi ſimul & quæſtores erant, & diſtributores. 3. Pauperum Eccleſiæ, qui illius ſunt veræ, viventeſque divitiæ, verique theſauri, quemadmodum illius honor ſunt: quorum cura Sancto huic Levitæ credita erat, ex quibus ſine ulla acceptatione perſonarum diſtribuebat, quidquid ad eorum victum neceſſe eſſe putabat.

2. Tanquam zelotem ſacrificulum, qui ardentem craticulam, in qua efflat animam, convertit in aram, ubi Deo duas immolat hoſtias. Quarum prima eſt corpus ſuum, quod objicit furori carnificum, irriſionibus, & contumeliis, quas illis in eum placet exercere, quod illum efficit perfectum holocauſtum omnino conſummatum pro Dei gloria, & fidei defenſione. Altera victima eſt cor ipſius, quod ardens longe fervidiori caritate, quam ignis ſuum corpus abſumat, offert holocauſtum longe acceptius Deo: & hic amor duplex eſt; quandoquidem habet pro primo objecto bonum ſupremum, cui ſe totum, & ſine ulla exceptione offert, & quod amat prælationis amore; pro ſecundo autem objecto fideles, quibus præbet exemplum diligendi Deum magis quam propriam vitam, magis quam opes & voluptates; magis quam honores, & verbo, magis quam res omnes, pro quibus ſæculi amatores omnes ſuas vigilias, labores, ipſam denique vitam ſacrificant. *Specimen Orationum Panegyricarum.*

Qui

Qui perdiderit animam ſuam propter me, inveniet eam. Matth. 10. Verba hæc ſacrorum Bibliorum mirum in modum conveniunt S. Levitæ, cujus hodierna die feſtivitatem recolit Eccleſia.

1. Quia S. Laurentius ſemper martyrium concupivit. 1. Talis erat diſpoſitio & primorum fidelium, & magis adhuc miniſtrorum Eccleſiæ, quorum dignitas erat quidam ad martyrium apparatus. 2. Quia reipſa S. Laurentius quotidie ad illud ſe præparabat perfecta abnegatione cujuſcumque rei, quæ in eo terram ſaperet; rerum cæleſtium amore; legitima diſpenſatione earum rerum, quæ ejus curæ commiſſæ fuerant, amore pauperum, & Eccleſiæ.

2. Quia pertulit mortem heroica conſtantia. Et profecto Martyrium illius conjunctum eſt cum omnibus circumſtantiis, quæ commendare poſſunt gloriam triumphi ipſius. 1. Quia tentatus eſt, ut tyranno traderet Eccleſiæ theſauros, & feſtinavit illos pauperibus diſtribuere ad fallendam illius avaritiam, quin minus, & ſævitiam ejuſdem reformidaret; pro iis theſauris, quos poſcebat, ei exhibens pauperes, quaſi ardenti ſiti divitiarum vellet inſultare. 2. Ille crudeliſſimo ſuppliciorum omnium, igne videlicet, excruciatus fuit, ſenſim, & lento gradu in omnibus corporis ſui artubus; quaſi corpus ejus marmoreum eſſet, vel æneum, eo uſque ut tortores ſuos rogaret, ut illum in omni parte torrerent, eoſque invitaret, ut eam corporis partem, quæ jam aſſata ſatis erat, verſarent, atque comederent, explerentque inexplebilem famem torquendi famulos veri Dei. *Auctor recens.*

PARAGRAPHUS II.

Fontes unde hauriri copia poteſt ad has concionum ſtructuras exornandas, & Auctores, qui de hoc argumento pertractant.

Sancti Patres & alii qui locuti ſunt de S. Vincentio.

SAnctus Auguſtinus quinque ſermones elucubratus eſt de S. Vincentio. *Tomo decimo ſermone* 12. & 13. *de Sanctis*: *Serm.* 8. & 9. *ex additis. Serm.* 112. *de diverſis.*

S. Paulinus *Carmine* 26. Sancti Vincentii meritum extollit.

Prudentius Poeta in hymno in hujus laudem compoſito plurima habet notanda.

S. Leo in ſermone in honorem ejuſdem Sancti compoſito, latius verba facit de variis ſuppliciis, quæ paſſus eſt, ejuſque fortitudinis cauſſam affert. Horribilem habet hypotipoſim vulnerum corporis illius, ac tandem refert prodigia, quæ Deus in illius gratiam operatus eſt.

S. Gregorius Turonenſis affert inſigne miraculum per tunicam S. Vincentii patratum.

S. Thomas de Aquino ſermonem edidit pro die feſto Sancti hujus, & pro themate ſumpſit illa Apocalypſeos verba: *Vincenti dabo edere de ligno vitæ.*

Dionyſius Carthuſianus, *in proprio Sanctorum*, latius de variis hujus Sancti virtutibus loquitur.

Guillelmus Pariſienſis, duo edidit hujus argumenti ſermones.

Sancti Patres qui de S. Laurentio loquuntur.

S. Auguſtinus *tomo* 10. *lib.* 50. *homiliis*, homilia 37. pro die feſto S. Laurentii.

Idem quatuor habet ſermones de Sancto eodem; primus eſt trigeſimus *de Sanctis*, alter vero trigeſimus ſecundus, tertius denique tertius ſupra trigeſimum *de Sanctis.*

S. Ambroſius in ſermone in S. Laurentii feſtum diem fuſius illius Martyrium deſcribit.

S. Chryſologus *Serm.* 35.

Venerabilis Beda Tomo 7. Serm. *de diverſis.*

S. Leo ſermonem habet in feſtum S. Laurentii diem, ubi loquitur de illius martyrio ac triumpho.

S. Maximus habet homiliam de eodem Sancto.

S. Thomas in ſermone de feſto Sancti hujus; pro themate habet: *Diſperſit, dedit pauperibus &c.* ubi fuſius agit de Sancti hujus Diaconi prudentia in Eccleſiaſticis opibus diſtribuendis.

Papa Innocentius III. duos habet ſermones in diem feſtum Sancti hujus.

S. Bonaventura duos habet ſermones, alterum in illa verba Job: *Probavit me quaſi aurum quod per ignem tranſiit*; alterum in ea Pſalmi 16. *Igne me examinaſti, & non eſt inventa in me iniquitas*: tomo 3. Sermonum de Sanctis.

Albertus Magnus duos & ipſe habet ſermones in eadem verba: *Probaſti Domine cor meum, igne me examinaſti.*

Dionyſius Carthuſianus *in proprio de Sanctis* tres habet ſermones, unum in Epiſtolam, alterum in Evangelium diei, tertium in miracula.

Libri Aſcetici, & recentes Concionatores de S. Vincentio.

Taulerus Sermonem habet hujus argumenti, & pro themate aſſumit hæc S. Joannis verba: *Qui mihi miniſtrat, me ſequatur &c.*

S. Ambroſius lib. 1. de Officiis c. 41. & l. 2. c. 28. affert ſermonem, quem habuit S. Laurentius cum S. Sixto, & quomodo illius juſſu Eccleſiæ bona diſtribuerit.

Franciſcus Luca Burgenſis *de diverſis myſteriis ſerm.* 17.

P. Novet in tomo de vita Jeſu in Sanctis ſuis pro meditatione in S. Vincentium, ut de aliis Sanctis facere conſuevit, habet integrum ſermonem, pulcherrimum, ac præſtantiſſimum.

P. Croiſet habet compendium martyrii Sancti hujus, & in lucem profert robur & patientiam illius.

Addi poſſunt vitæ Sanctorum Scriptores, Surius, Ribadeneira, Baillet, Bollandus.

Concionatores pro S. Laurentio.

Concionatores recentiores ſunt:

Biroat tomo primo de Sanctorum Panegyricis.

P. Texier tomo primo Panegyricorum.

P. Senault ex Oratorio, tomo primo.

Auctor Sermonum in omnia argumenta &c. tomo item primo Panegyricorum.

P. Senault ex Oratorio, tomo 2. Panegyricorum.

P. Texier tomo primo.

P. Duneau tomo tertio.

In Elogiis Hiſtoricis elogium S. Laurentii invenitur.

In ſpecimine Panegyricarum Orationum tria ſunt compendia Sermonum hujus argumenti.

P. Oder d'Allier tomo primo Panegyricorum.

PARAGRAPHUS III.

Loci, exempla, figuræ, & applicationes Bibliorum huic argumento.

Loci Scripturæ, qui duobus his Sanctis convenire poſſunt.

PRoba me, *Domine, & tenta me, ure renes meos, & cor meum.* Pſalm. 25.

Probaſti cor meum, & viſitaſti nocte, igne me examinaſti, & non eſt inventa in me iniquitas. Pſalm. 16.

Confitebor tibi, Domine Rex, & collaudabo te Deum Salvatorem meum, quoniam adjutor, & protector factus es mihi, & liberaſti corpus meum a perditione.... a preſſura flammæ, quæ circumdedit me, & in medio ignis non ſum æſtuatus. Eccli. 51.

Quid quæris, & quid vis diſcere a nobis? parati ſumus mori magis, quam patrias leges prævaricari. 2. Machab. cap. 7.

Tu quidem, ſceleſtiſſime, in præſenti vita nos perdis, ſed Rex mundi defunctos nos pro ſuis legibus in æternæ vitæ reſurrectione ſuſcitabit. Ibidem.

Qui perdiderit animam ſuam propter me, inveniet eam. Matth. 20.

Qui amat animam ſuam perdet eam, & qui odit animam ſuam in hoc mundo, in vitam æternam cuſtodit eam. Jo. 12.

Nolite timere eos, qui occidunt corpus, animam autem non poſſunt occidere. Matth. 10.

Quis nos ſeparabit a caritate Chriſti? tribulatio? an anguſtia? an fames? an nuditas? an periculum? an perſecutio? an gladius? Ad Rom. 8.

Æſtimati ſumus ſicut oves occiſionis, ſed in his omnibus ſuperamus, propter eum, qui dilexit nos. Ibid.

Niſi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipſum ſolum manet; ſi autem mortuum fuerit, multum fructum affert. Joann. 12.

Fidelis Deus, qui non patietur tentari vos ſupra id, quod poteſtis. 1. ad Cor. 10.

Spectaculum facti ſumus mundo, & Angelis, & hominibus. 1. ad Cor. 4.

Quod in præſenti momentaneum eſt, & leve tribulationis noſtræ, ſupra modum in ſublimitate, æternum gloriæ pondus operatur in nobis. 2. ad Cor. 4.

Exempla, & figuræ Biblicæ.

S. Vincentius cũ Noe Patriarcha cõparatus.

NOe Patriarcha procul dubio portentum erat fortitudinis, & conſtantiæ, quandoquidem cum infirma navicula ex mundi totius naufragio evaſit, & ſolus fatalibus naturæ convulſionibus reſtitit. Nihilominus quaſi facilius eſſet vincere infortunium ſuum, quam illud videre; Scriptura ſancta nos docet Deum ipſum clauſiſſe Arcæ feneſtram, ut illi tot mortuorum & malorum, quibus circumdatus erat, aſpectum adimeret, ne ſpectaculi adeo deplorabilis timor illi mortem inferret. Sed illuſtri Vincentio noſtro ratio hæc habita minime fuit; ſtatim ob illius oculos oſtentati fuerunt aculei, forcipes, rotæ & maxime horribilia ſuppliciorum inſtrumenta: & tyrannus, qui illius conſtantiam labefactare conabatur, nihil prætermiſit eorum, quæ mortem exhibere poterant terribiliorem, ut illi terrorem incuteret. At illum ne crudeli hac arte ſuperavit? num illi ſtuporem injecit, num perturbavit? Nil tale. Sanctus Diaconus oris colore immutato mortem intuetur; illam præſtolatur ſine tumultu, ſed parum dico, illam impatienter expectat, illam cum affectione compellat, ei tendit brachia, ut lætabundus excipiat. Cur? Quia amat; & ille, cui multum amoris ineſt, nulla re terreri poteſt.

Idem cum S. Job comparatus.

Job conquerens de magnitudine cruciatuum ſuorum dicebat: *Nec fortitudo lapidum fortitudo mea, neque caro mea ænea eſt.* Sed e contra dici poteſt, S. Vincentio alterius duritiam fuiſſe, & alterius robur. Tanta cum conſtantia patiebatur, quaſi fuiſſet marmoreus, ac inter cruciatus ſuos Jeſu Chriſti laudes majori voce reſonabat, quam ſi æneus eſſet. Qui vidiſſet illum hinc quidem tanta plecti ſeveritate pœnarum, quas patiebatur in membris diſcerptis, & inde certum ejus conſilium, quod verbis ſuis teſtabatur, credidiſſet, S. Auguſtinus ait, (*Serm. de S. Vincentio.*) duos fuiſſe homines in uno Martyre, alterum qui loquebatur, alterum qui ſuſtinebat. Et vere ita erat; quia perferebat ſecundum carnem, loquebatur autem ſecundum ſpiritum.

Idẽ cũ pro-

S. Ambroſius animadvertit, veteres Philoſophos, qui de

patien-

ſanis Philoſophis comparatus.

patientia præſtantiſſime locuti ſunt; verbis quidem generoſos fuiſſe, factis autem ignavos. Qui eos audiebant loquentes, oblectabantur; qui vero illos videbant patientes, miſerabantur. Sed Chriſtiana patientia, Pater laudatus inquit, virtus eſt practica, quæ in opus redigit, quod Religio docet; quæ jungit verbis opera, & ſua præcepta in fortibus, & generoſis periculis conſtituit: *Nobis res ſocia verbis, & verba oris*. (*S. Ambroſ. Serm. 7.*) Laus hæc omnibus quidem martyribus debita eſt, qui ſanguinis potius, quam verborum prodigi fuerunt. Sed pauci erunt, quibus potiori jure quam S. Vincentio id tribuatur: Nemo unquam majori conſtantia pertulit, quam illuſtris hic Martyr; nemo unquam majori cum libertate locutus eſt. Ardebat; ut ita dicam, pertinax certamen inter Daciani furorem, & Vincentii patientiam. Sed ſicuti nihil poterat labefactare Sancti Martyris fortitudinem: nil etiam illius captivare poterat libertatem. Licet torqueretur fame, ferro, igne, eculeis, Tyranno inſultabat, eique exprobrabat ignaviam, ratus non minus glorioſum eſſe ejus confundere ſuperbiam, quam fatigare crudelitatem.

S. Vincentii conſtantia Tyranni crudelitatem fatigavit.

Tyrannis aliis aliquid reliquum erat humanitatis in muneribus ſuis obeundis; cumque Judicum officio fungebantur, meminerant, ſe homines eſſe, ideoque ſe quoque fieri poſſe vel ſontes, vel miſeros. Satis erat illis uti cruciatibus, qui uſitati erant in terra, cumque aculeos, flammaſque adhibuiſſent, reos morte damnabant, quæ finem vitæ faciens, ſupplicii quoque finem faciebat. At Dacianus judex immittis, qui crudelitatem explere cupiebat, ſuum exercens officium putabat ſibi nominis celebritatem adipiſci, ſi Chriſtianos a fide deſciſcere coegiſſet. Quapropter poſtquam S. Vincentium in eculeo poſuerat, flagellis ceciderat, & ipſa quoque viſcera ferreis unguibus nudaverat, pedibus manibuſque ſuffixit in crucem; cumque hoc tormentum nimis ſuave videretur illi, ſupra ardentem craticulam ſterni juſſit, ut lento igni liqueſceret modicum illud carnis, quod adhuc larvæ illius nudis oſſibus adhærebat. Exquiſita etiam barbarie flammis addidit ſal, ut ex horum duorum oppoſitorum pugna, novum exiſteret ſupplicii genus ignotum æque Martyribus, atque tortoribus. Verum quid profuere tot dolores, qui ſibimet ſucceſſerunt? Nil prorſus aliud niſi quod miniſtri fatigati ſunt. Dacianus ad deſperationem adactus eſt, Vincentius illi inſultavit; & invicta martyris conſtantia omnes ſuperavit cruciatus, quos induſtris Tyranni ſævitia potuit excogitare.

S. Laurentius comparatur tribus pueris in ardenti fornace.

Tres Hebræi adoleſcentes in Babylonis fornacem conjecti, ibi benedictionum, & laudum canticum cecinerunt; ſed flammæ quæ illos ambiebant viam ſuam ſuſpenderunt. Angelus Domini ſub viſibili ſpecie apparuit, inquit Scriptura, & cohibuit vim ignis ita ut ne veſtium quidem fimbriam tetigerit. At S. Laurentius reipſa aſſatus fuit, & conſumptus in ardenti craticula, & nihilominus ibi adeo ſerena, ac ridenti facie exultare viſus eſt æque, ac eſſet in ſuaviſſimo balneo. Præſetulit ſimul, & virtutem eorum, qui omnem ſentiebant maximorum ſuppliciorum dolorem, quin cederent; & eorum tranquillitatem, in quorum gratia Deus cohibebat tormentorum vehementiam, ne cederent. Quicumque aderant, ſemet continere non poterant, ne fremitus ederent præ horrore, cum hoc aſpicerent corpus, cui nulla erat amplius figura, cum videbant illius venas, & nervos contrahi, oſſa nigreſcere; & medullas ebullire. Sed animæ ipſius gaudium augebatur, S. Leo inquit, prout corporis dolor creſcebat: *Quantum ille extrinſecus urebatur, tantum intrinſecus, exultante interiori homine dilatabatur*. S. Laurentius inter prunas erat ſpectaculum hominibus dolore, & miſeratione dignum; ſed Sanctus hic Martyr contentus, & lætabundus inter flammas ſpectaculum erat lætitiæ, & admirationis Angelis. Mirum eſſe non debet, S. Ambroſius inquit, ſi ita in tormentis triumphat: nam quod divinum eſt, fortius eſt eo, quod eſt humanum: & ſicut ille repletus eſt Dei fortitudine, haud ægre ſuperat hominum crudelitatem. Hauriebat autem lætitiæ ſuæ ubertatem ex fonte eodem, quo Sanctus Paulus Apoſtolus, cum clamabat, *ſuperabundo gaudio in omni tribulatione noſtra*. (*1. ad Cor. 7.*)

S. Vincentius comparatus Eliæ viventi.

In mentem revocemus illud prodigium, quod olim fecit Deus in gratiam Eliæ Prophetæ. Sanctus hic vir fugiebat a facie impiæ Jezabel, cumque nullum inveniret perfugium contra Reginæ hujus crudelitatem, in deſerta conceſſit, ubi credidit feras ſibi non adeo terribiles futuras, uti mulier illa irritata; & leones, tygrideſque innocentis exagitati rationem aliquam eſſe habituros. Neque illum ſua feſellit opinio, quippe leones illi pepercerunt, ſed non pepercit ei fames, qui domeſticus eſt inimicus. Hoc urgente malo ad eum ſe convertit qui paſcit catulos leonum in eorum ſpeluncis; & eodem temporis momento in aere corvus apparuit, qui roſtro illi panem attulit, & ingenitæ voracitatis oblitus factus eſt Prophetæ nutritius. Mox ecce alter, qui priori non cedit; quos, ſi mihi ſimul comparare per vos licet; non ita facile ſtatuetis, uter ſit alteri præferendus. Duo ſunt corvi naturali inſtinctui æque repugnantes; qui ſe ad miſericordiam flecti ſinunt, qui ſua ſe præda privant, qui, ut Dei mandata faceſſant, innocentiam tuentur. Alter quidem noſtro panem affert, eique dentem non audet illidere; alter adeſt cadaveri, neque illud audet attingere; alter viventem alit, alter vero mortuum defendit. Alter exprobrat Jezabel ſævitiam; alter Daciani furorem condemnat. Ille ad Eliam fert annonam; hic prohibet ne mortuum S. Vincentii corpus voretur. *Obtinuit Elias a corvo, ut aleretur: obtinuit Vincentius a corvo, ne comederetur*. (*S. Auguſt. ſermone de S. Vincentio.*)

Applicationes nonnullorum Scripturæ locorum huic Argumento.

S. Vincentius unus fuit e Martyribus qui majoribus tormentis affecti fuerunt.

PRobaſti cor meum, & viſitaſti nocte: igne me examinaſti, & non eſt inventa in me iniquitas. Pſ. 16. Quam vera ſunt ad litteram verba hæc de Sancto Martyre Vincentio! Quinam Jeſu Chriſti teſtis fuit hoc probatior? quis plura martyria, ac tormenta paſſus eſt alacrius, atque conſtantius? Sola pœnarum ejus enumeratio horrorem injicit naturæ; & ubicumque nobiſmet fingimus corpus hoc modo ferreis, unguibus lancinatum, modo poſitum in eculeo, ubi illius membra diſcerpebantur, modo in candente, & ferreis aculeis præfixa crate diſtentum; modo crudeliter flagellis percuſſum, poſt quæ rubentes ferreæ laminæ pectori applicantur; cumque cogitamus adipem ignis vehementia liquatum majorem vim addere flammis, & magnitudinem tormentorum augere; cum reminiſcimur laceros artus, & vulnera ſale perfricta fuiſſe, & hos ſalis aculeos, in corpus ipſum reſilientes effeciſſe, ut dolor ad penitiorem viſcerum partem permearet, ac tandem cum nulla ſupereſſet torquenda corporis particula, quælibet iterum, & ſæpius torqueretur: cum, inquam, omnes haſce circumſtantias mente recolimus, nonne jure dicere poſſumus Sanctum Vincentium unum fuiſſe ex martyribus, qui pluribus cruciatibus probati fuerunt? *Probaſti cor meum, & viſitaſti nocte &c.*

Sancti non minus admirabiles ſunt in paſſionibus ſuis, quam in præclaris actionibus.

Mirabiliter me crucias. Job 10. Deus non ſolum admirabilis eſt in Sanctis ſuis, cum illis præſtantiſſimas ſuas perfectiones communicat, & illuſtrans mentes eorum luminibus ſapientiæ ſuæ, efficit ut futura ſæcula inſpiciant, cordium ſecreta penetrent, & de ſemotiſſimis rebus loquantur tanta cum perſpicuitate, ac certitudine, quaſi ob oculos eorum obverſarentur: Vel cum in eorum manibus infinitam ſuam collocans potentiam efficit, ut tempeſtates mulceant, ventis imperent, ſolis curſum inhibeant, ejiciant dæmones, curent ægrotos, mortuos reſuſcitent, & videantur tanquam parvuli Dii ſuper terram. Deus infirmitates quoque & paſſiones eorum dignas efficit noſtra admiratione; & neſcio ubi magis ſint admirabiles, utrum cum agunt, an cum patiuntur. Equidem, S. Petrus Chryſologus ait, credo Job in ſterquilinio cubantem apparere in illuſtriori ſitu coram oculis Dei, quam cum ſedebat in throno. Si vos admiramini Sanctum Paulum, laudatus inquit Antiſtes, mortuos ſuſcitantem, ego multo magis illum admiror catenis obrutum inter carceris tenebras ſquallentem. In hoc potiſſimum patientiæ ſtatu Deus poſtquam eorum virtutis periculum fert, illos invenit dignos ſe. Quodnam elogium! Dignos Deo, hoc eſt, dignos, qui ſint ſpectaculum oculorum illius: objectum, in quo ſibi complacet Deus, ſubjectum laudum illius, dignos, qui mercedis nomine poſſideant Deum: *Deus tentavit illos, & invenit illos dignos ſe*. (*Sap. 8.*)

Adhortatio ad S. Vincentiũ imitandum.

Qui Chriſti ſunt, carnem ſuam crucifixerunt cum vitiis, & concupiſcentiis. Galat. 5. Hoc oraculum eſt adeo perſpicuum, ut nequeat eludi. Vel pereundum nobis eſt, vel crucifigendi ſumus, ut coronemur. Hoc docuit Jeſus Chriſtus per illa verba: *Tolle crucem tuam*, ait ille, *& ſequere me*; & mox exemplo, quoniam tota illius vita nihil aliud, quam crux fuit, & juge deſiderium ad Calvarium eundi, ubi erat immolandus. Sancti arctam hanc viam ſecuti ſunt; crucifixerunt carnem ſuam, & mala deſideria. S. Vincentius, qui nonniſi inter ſupplicia vivere poteſt, & qui moritur innocuis voluptatibus, quæ invito parantur, prædicat nobis, carnem eſſe crucifigendam, mollitiem timendam eſſe Chriſtianis, iis etiam, qui perfectiſſimi ſunt, ſanctiſſimique. Hanc nos in periculum adducere, ut cælum in æternum amittamus. Ut autem de hac re nobis melius perſuaſum ſit, in lectulo molli S. Vincentium conſideremus: hic morari magis timet, quam cubare in lectulo ex ferro candenti, ſuper quo fuerat diſtentus. Hinc conjiciamus quinam fuerint Sancti hujus Martyris ſenſus; & gementes videamus, quam longe abſumus, ut noſmet crucifigamus. Ne nobiſmet blandiamur, alioquin citra ſpem omnem perituri; & vereamur, ne, ſi magnum illud exemplum, quod hodierna die nobis præbet S. Vincentius, inutile fiat, ille aliquando in judicium contra nos ſurgat; & ne Deus illum nobis oſtendens in cumulo gloriæ ſuæ nobis ea dicat Evangelii verba: Recepiſtis bona in vita, ſervus autem meus nonniſi mala expertus eſt: In præſentiarum omnia mutata ſunt; vos quidem eritis in tormentis, & ille æterna felicitate perfruetur. Vos inter & illum ponam interminabile chaos, quod omnem communicationem impediet, & vos ibi permanebitis, ubi nullus ordo, ſed ſempiternus horror inhabitat.

Invicta S. Vincentii conſtantia.

Quis nos ſeparabit a caritate Chriſti? Tribulatio? an anguſtia? an fames? an perſecutio? Hoc oraculum ad litteram adimpletur in exemplo S. Vincentii. Magnus hic Heros Chriſtianæ Religionis jure ſuo gloriari poteſt ſe majora pertuliſſe ſupplicia ea conſtantia, quæ illi jus præbet dicendi, amorem ſuum morte ipſa fortiorem fuiſſe; quoniam cruciatus illum occidere non potuerunt, neque ipſum a J. C. ſeparare. Primum quidem diuturnum carceris ſqualorem perpeſſus eſt cum Valerio Epiſcopo ſuo. Mox deliciis atque illecebris tentatur; ſed duo hæc experimenta potueruntne illum divellere a caritate Chriſti? Extenditur in eculeo, & latera ejus ferreis unguibus lancinantur: aperiuntur ejus viſcera; omnem fere

jam

jam hominis ſpeciem amiſerat; quæritur ex eo utrum velit J. C. abnegare, ſed reddit, numquam futurum, ut vel cæli, vel inferorum poteſtates ipſum a Salvatoris ſui dilectione ſemoveant. Fatigantur carnifices, furit Dacianus, novos cruciatus excogitat; Vincentium extendi jubet in lectulo ferreo trabalibus clavis præfixo, ac ſub illo magnum ignem excitari! ſal in ejus vulnera adhuc recentia ad dolorem augendum infundi. Corpus ejus volutatur in teſtaceis fragminibus; pedes ejus ferreis nectuntur compedibus: rurſus illum Tyrannus interrogat, utrum velit J. C. abrenuntiare, & invicta fortitudine reſpondet Vincentius, ſe nulla re ab illo ſeparari poſſe; & loquens tum pro ſe, tum pro Epiſcopo ſuo, qui illi facultatem fecerat: Daciane, inquit, tibi profitemur, nos minime adorare velle deos tuos; nos cæcos putas; vide libertatem, qua tecum loquens profiteor me nullo in diſcrimine habere minas, atque tormenta. Mors, quam minitaris, nos adducet ad vitam.

Magnitudo caritatis SS. Laurentii & Vincentii.

Neque mors poterit nos ſeparare a Caritate Chriſti. Inſignes victoriæ, quas retulere Martyres, & præ ceteris S. Laurentius, atque Vincentius, jus illi pepererunt dicendi, mortem illos non poſſe a Chriſti caritate ſeparare. Hic aliquid amplius occurrit; cum enim Sancti Martyres plura perpeſſi fuerint tormenta, exaggerare poſſunt dicentes, ſe numquam omnibus mortis generibus, iis etiam, quæ ſunt exquiſitiſſima ac teterrima, a Salvatore ſuo eſſe divellendos. Cum quis ad primum ſupplicii genus moritur, veluti gladio confoſſus, mors hæc adeo prompta eſt, ut opus ſit, ut mihi videtur, aut ignavum eſſe, aut nimis delicatum, qui eam reformidet. Nihilominus Martyres illi, qui ita mortui ſunt, vere dicere poſſunt, mortem nequaquam illos a J. C. ſeparaſſe. Verum cum martyrum corpora extenduntur in rotis poſtquam omnes artus confracti fuerunt ictibus; cum huic ſupplicio ſuccedunt ungues ferrei, qui artus lancinant, ita ut cor & viſcera appareant; cum his cruciatibus accedunt flagella, lectuli ex ferro candentes, ferreiſque acuminibus undique præfixi, cum poſt hæc omnia tormenta Martyr reſiſtit invictus; nonne potiori jure dicere poteſt: *Neque mors poterit nos ſeparare a caritate Chriſti*? Quænam tibi, Domine, ceſſit gloria ex hac inſigni victoria, quam de Dæmone Sancti Martyres noſtri retulerunt, tibi, inquam, qui tantam de ſervo Job retuliſti? Quam non inde utilitatem percepit Eccleſia? Quem fructum fideles non hauriunt? Fortes quidem confirmantur; infirmis autem magna ex potentibus id genus exemplis fit virium acceſſio.

Hortatio ad horum Martyrũ fidem imitandam.

Quorum intuentes exitum converſationis imitamini fidem, ad Hebr. 13. Ne quæramus noſmet excuſare prætexendo eas difficultates, quæ nobis occurrunt ſecus viam, quæ ad Cæleſtem patriam adducit; iter hoc modo ita ſtratum eſt, calcatumque veſtigiis Sanctorum cujuslibet ætatis, ſexus, conditionis, ut prætextus noſtri omni deficiant fundamento præter ignaviam. Noſmet igitur excitemus videntes tot SS. triumphos; illorum accendamur exemplis. Viva fides glorioſorum Martyrum foveat fidem noſtram languentem. Si ardor fidei horum Sanctorum Martyrum mortuos ſuſcitavit, vitam ſpiritualem plurimis Ethnicis impertiens, quos illorum invicta tetigit patientia, numquid hæc fides Heroica in filios Abrahæ ſimilem effectum non pariet? Fides noſtra mortua non eſt: per hanc adhæremus adhuc Chriſto; hoc unum agitur, ut tepidæ huic fidei aliquis coloris gradus accedat. Patientiæ prodigium, quod duobus his Sanctis Martyribus illuxit, pro nobis eſt, æque ac pro illis infidelibus, qui ſeſe converterunt admirantes eorum conſtantiam. Prodeſſe quippe debet ad excitandam, & vivificandam fidem noſtram Sanctis his impendendo cultum peculiarem, & admirando eorum generoſitatem, quæ fecit, ut contemnerent vitam, mortem, voluptates, delicias, ut J. C. crucifixum ſequerentur: accedendo ad eorum aras, quæ ſunt ſequeſtres earum ſacrarum reliquiarum, quæ ex impiorum furore evaſerunt. Conſideremus gloriam, quam adepti ſunt: *Quorum intuentes exitum converſationis imitamini fidem*. Vos teſtes eſtis illius gloriæ, quæ ipſis defertur, facite vos ejuſdem participes, non ſecus ac teſtes, fidem ipſorum imitando: *Sancti per fidem vicerunt regna adepti ſunt repromiſſiones*. (*ad Hebr. 11.*) Per eamdem idem quoque præmium conſequemini.

Mortuum S. Vincentii corpus expoſitum in animantium prædam corvus tuetur.

Domine poſuerunt morticina ſervorum tuorum eſcas volatilibus cæli; carnes Sanctorum beſtiis terræ. Pſ. 78. Tyrannorum crudelitas tanta fuit, ut ſeſe extenderit in Corpora Sanctorum Martyrum, etiam poſt mortem eorum; ſive præcipiendo, ut corpora in profluentes aquas dejicerentur, ſive flammis illa adjudicantes, ſiva in loca ignota, atque in ſterquilinia projici jubentes, ut ſimul eorum & memoriam, & triumphos delerent. Dacianus ira furit audiens Vincentium mortuum eſſe, atque ita de furore ſuo triumphaſſe, & non intelligens J. C. in Sancti Vincentii perſona viciſſe, ſtatuit pœnas ſumere ſaltem de corpore, & de cadavere Sancti Martyris, illum beſtiis projiciendo, ut Chriſti fideles carerent ſolatio tumulandi illum, eique monumentum tamquam Martyri erigendi. Præcepit igitur, ut projiceretur in paludoſum locum juncis tectum. At permitteſne, Domine, corpus adeo glorioſum, tot characteribus triumphorum inſignitum in prædam carnivoris animantibus cedere? Numquid feræ parebunt tyranni hujus crudelitati? Nonne obſtruxiſti guttur eſurientium leonum, ut Danielem Prophetam tuum ſalvum faceres? Inſtaurat Dominus idem prodigium; Daciani crudelitatem confundit; avidiſſimis animantibus injicit humanitatem, quam Dacianus amiſerat, ut belluarum indueret ſævitiam. Corvus quin juxta ingenitam aviditatem devoret corpus hoc, illud protegit ab aliis animantibus; tantum abeſt, ut illo cupiat ſaginari.

Ignis, quo S. Laurentius damnatur, pœnarum omniũ teterrima.

Proba me Deus, & tenta me: ure renes meos, & cor meum. Pſ. 21. Ex omnibus cruciatibus, quibus torqueri poteſt homo, ad veritatem extorquendam, ignis maxime intolerabilis eſt. Primo, quia actuoſiſſimus eſt omnium agentium, ideoque dolor vehementiſſimus eſt, & præ aliis maxime ſenſus afficit noſtros. 2. Non immoratur in exteriori tantum ſpecie, ſed intima quæque viſcera permeat, & cor ipſum cruciat. 3. Denique hoc non eſt particulare tormentum, ſed generatim in omnes corporis partes ſe extendit, omnes torquet artus, ideoque divina juſtitia igne uti voluit tamquam ultionis ſuæ inſtrumento, ut damnatos puniret, & hoc ſupplicio iram ſuam efficeret terribiliorem. Egregie apud Caſſiodorum *ignis inquiſitor* vocatur. Ignis exterminator, ignis quæſtionis, informationis, examinis, qui omnia damnatorum examinat membra, qui nervos omnes interrogat, qui penetrat venas, ad punienda peccata, quæ fuere commiſſa, & ad extorquendam miſeram confeſſionem reatus. Applicemus hoc non ipſum igni, qui S. Laurentium comburit, & licet diverſo modo dicamus tunc eodem officio perfungi, & ignem eſſe *inquiſitorem: Igne me examinaſti*. In manibus tyrannorum, & dæmonum, inquirit ex Laurentio ubinam ſint Eccleſiæ theſauri, & fidei, quam profitetur, abnegationem extorquere conatur: ſed in manibus Dei, exquirit. *Amat me*: Illi interrogant, ut neget: Sed Deus eadem quæſtione torquet, ut ille id fateatur. Duplici mandato flamma hæc carnifex omnia, & ſingula Sancti hujus examinat membra; omneſque interrogat artus, ut liqueat utrum omnes Dei partes ſequantur, utrum ulla ſit ſanguinis gutta, verbum ullum, vel actio, quæ a ſancto Dei amore declinet: *ignis inquiſitor*. Sed quænam eſt reſponſio huic interrogationi flammarum? Quonam cedit hæc ignium quæſtio? Ignis, S. Auguſtinus ait, qui paleas comburit, probat aurum, & carnem reddit clariorem, atque puriorem. Hæc tentatio, quæ aliquam peperiſſet ignaviæ ſpeciem, vel Chriſtiani alicujus amorem imminuiſſet, prodit S. Laurentii eximiam caritatem, illius fidelitatem, atque conſtantiam illuſtrat, eique novum quodammodo pretium adjicit.

S. Vincentius conſtanter pertulit hoc ſupplicii genus.

Igne me examinaſti, & non eſt inventa in me iniquitas. Pſ. 16. Quamvis Sancti omnes, qui per ærumnas, tamquam per ignem emundati fuerunt, dicere poſſunt Deo, ſe per ignem probatos fuiſſe, ac illum in ipſorum ſuppliciis cognitam, perſpectamque habuiſſe eorum innocentiam; Martyres tantum ita loqui poſſunt, & jure ſuo citra ſchema, aut metaphoram aſſerere: *Igne me examinaſti*, cum enim Deus illos tentaverit mortis genere adeo terribili, univerſo mundo oſtendit, illius infinitum fere zelum adfuiſſe pro majori divini nominis gloria, & inſignem contemptum vitæ ſuæ. Verum inter tot glorioſos athletas, non multi ſunt, qui æquius verba hæc proferre valeant, ac incomparabilis Vincentius; qui cum lento igne conſumptus fuerit, jactare poteſt ſe crudeliter hoc elemento aſſatum fuiſſe, & admirabilia conſtantiæ ſuæ præbuiſſe ſpecimina, & ardentem amorem ſuum erga J. C. probaſſe in ſupplicio adeo crudeli, ac terribili.

Ignis pœna terribilis eſt.

Mirabiliter me crucias. Job 10. Cruciatus per ignem adeo terribilis eſt, ut nullus aptior inveniatur juſtiſſimis ultionibus Dei contra damnatos; quæ cauſſa eſt, ut a quodam Eccleſiæ Patre apppelletur, *ignis omnium creaturarum Vicarius*; quaſi in uno ſe complecteretur quidquid duriſſimum, atque violentiſſimum eſt in aliis tormentis. Quidquid crudelitatis eſt in rotis, in novaculis, in ferventibus oleis, id totum in igne continetur. Hic eſt divinæ juſtitiæ miniſter; penetrat oſſa, medullas quoque penetrat, & mirabili vi parit dolorum omnium acerbiſſimum. Duriſſimæ tamen huic tentationi objicitur Sancti noſtri conſtantia. Heu! Quæ tentatio! Hoc in ſtatu nonne dicere poteſt Deo, *mirabiliter me crucias*? Hoc divina juſtitia damnati dicunt; flammas, quibus torquentur, quin abſumantur, eſſe admirabiles. Quotieſcumque agunt per obedientialem potentiam in animas, quæ cum ſint prorſus ſpirituales nullis corporeis agentibus ſunt obnoxiæ; proculdubio totidem prodigia ſunt, atque miracula. Hæc quoque verba ſunt, quæ J. C. in cruce poſitus Patri ſuo dicit, *mirabiliter me crucias*. Si patitur, nonniſi miraculoſe patitur, inferior pars in doloribus verſatur; ſuperior autem in gaudiis. Anima triſtis uſque ad mortem, & hæc eadem anima beata, & æternum fruens viſione Dei. Ecce totidem miracula. Hoc etiam Sanctus noſter ait ſuper ignita crate diſtentus. Proh Deus; mirabiliter me crucias. Hic ignis qui omnes artus meos depaſcit, & vivere ſinit cor meum, hæ flammæ, quæ miris doloribus torquent totum corpus meum, & animam meam omni doloris ſenſu carentem, nonne totidem portenta ſunt? Per hæc prodigia perhibere volo veritati tuæ teſtimoniorum omnium præclariſſimum.

PARAGRAPHUS IV.

Loci Sanctorum Patrum, aliorumque Auctorum, qui S. Vincentio convenire poſſunt.

M*Agnum ſpectaculum ſpectavimus oculis fidei, Martyrem Sanctum Vincentium, ubique vincentem. Vicit in verbis, vicit*

F

in

in pœnis, vicit in confeſſione, vicit in tribulatione, vicit exuſtus ignibus, vicit ſubmerſus fluctibus, poſtremo vicit tortus, vicit mortuus. S. Auguſtinus Serm. 274.

Quis iſtam patientiam militi ſuo donavit? Niſi qui pro illo ſanguinem fudit, cui pro illo dicitur in Pſalmo: Quoniam tu es patientia mea, Domine: Domine, ſpes mea a juventute mea. Ibidem.

Magnum certamen magnam comparat gloriam; non humanam ac temporalem, ſed divinam & ſempiternam. Fides pugnat, & quando Fides pugnat, carnem nullus expugnat; quia etſi lanietur, etſi laceretur, quando perit qui Sanguine Chriſti redemptus eſt? Ibidem.

Erat videre invictam Martyris animam contra inſidias antiqui hoſtis, contra ſævitiam impii judicis, contra dolores mortales carnis acerrima conflictatione pugnantem. Idem Serm. 245.

Tanta pœna erat in membris, tanta ſecuritas in verbis: tanquam alius loqueretur, alius torqueretur, & vere alius: prædixit enim hoc Dominus, & promiſit Martyribus ſuis dicens: non vos eſtis, qui loquimini, ſed ſpiritus Patris veſtri qui loquitur in vobis. Idem Ibidem.

Quanto illa erant truculentiora tormenta, tanto magis tortus de torquente triumphabat; & ex illa carne tanquam ex terra ſuo ſanguine irrigata palam creſcebat. Idem ibidem.

Si conſideremus perturbationem torquentis, & tranquillitatem tormenta patientis, videre facillimum eſt, quis erat ſub pœnis, quis ſupra pœnas. Idem ibidem.

Quæ gaudia erunt in veritate regnantium, quando tanta ſunt pro veritate morientium? Idem ibidem.

Hodie evidenter oſtenditur nobis judex ferox, tortor cruentus, martyr invictus, in cujus corpore pœnis variis exarato jam tormenta defecerant, & adhuc membra durabant. Ibidem.

Tot convicta miraculis perſiſtebat impietas; tot vexata ſuppliciis non cedebat infirmitas; agnoſcatur ergo operata divinitas. Ibid.

Quidquid pœnarum furentis ira excogitabat, inſuperabilis Martyr fortiter patiendo vincebat. Idem 1. Sermone de S. Vincentio.

Fovebat laceros artus medica Dei manus. Idem Sermone 1.

Tremor Judicem occupat, dolor lacerat, furor inflammat. Ibid.

Duplicem aciem producit Mundus contra milites Chriſti; terret ut frangat; blanditur, ut decipiat. Idem Serm. 5. de eodem Sancto.

Obtinuit Elias a corvo, ut aleretur; obtinuit Vincentius a corvo, ne comederetur. Ibidem.

Loci Patrum de S. Laurentio.

Tanta ejus Martyrii gloria extitit, ut paſſione ſua mundum illuſtraverit univerſum. S. Auguſtinus Serm. 30. de Sanctis.

Non occiſus; ſed cruciatus in igne, diu vivere permiſſus: immo non diu vivere, ſed tarde mori compulſus, Idem Serm. de S. Laurentio.

Illuminavit Mundum plane Laurentius eo lumine, quo ipſe accenſus eſt, & flammis quas ipſe pertulit omnium Chriſtianorum corda ſuccendit. Idem Sermone 20. de Sanctis.

Laurentii exemplo provocamur ad Martyrium, & accendimur ad fidem, incaleſcimus ad devotionem. Idem ibidem.

Longa & multiplici pœna cruciatur, ut mors ei adſit ad ſupplicium, & deſit ad finem. Idem.

Quis nolit ad horam ſuſtinere Laurentii ignem, ut æternum gehennæ non patiatur incendium? S. Ambroſius de S. Laurentio.

Caritatis magnitudo Leviticum miniſterium dedit, plenitudo fidei Martirii contulit dignitatem. S. Maximus Homil. de S. Laurentio.

Dum Chriſti ardet deſiderio, perſecutoris pœnam non ſentit. S. Auguſt. Serm. 3. de Sanctis.

Segnior fuit ignis, qui foris uſſit, quam qui intus accendit. S. Leo Serm. de S. Laurentio.

Stat Martyr tripudians & triumphans, toto licet lacero corpore, & rimante latera ferro, non modo fortiter, ſed & alacriter, ſacrum e carne ſua circumſpicit ebullire cruorem. S. Bernardus Serm. 19. in Cantic.

Non facit hoc ſtupor, ſed amor: ſubmittitur enim ſenſus non amittitur. Idem.

In honorem triumphi tranſierunt inſtrumenta ſupplicii. S. Leo de Nativ. S. Laurentii.

Cum quis viderit tanta perſeverantia ſtare Martyrem, & in tormentis gloriari, ſubit iſta cogitatio, quod niſi verum eſſet Evangelium numquam ſanguine defenderetur. S. Hieron. Epiſt. 151. ad Hedib.

Nihil ſentit crus in nervo, cum animus eſt in cælo. Tertull. ad Martyres.

Tam illuſtris Roma Laurentio, quam clarificata eſt Hieroſolyma Stephano. S. Leo homil. de S. Laurentio.

Laurentius beatus Chriſti Martyr triumphat coronatus in Cælis. In Officio S. Laurentii.

Ut in uno corpore tot Martyria videantur eſſe, quot membra. S. Zeno Veronenſis.

Numerent Martyria, qui poſſunt numerare ſupplicia. Idem.

Laſſabantur tortores, ſed non laſſabatur fides. Idem.

PARAGRAPHUS V.

Quid ex Theologia ad hoc Argumentum depromi poſſit.

Cuinam ex tribus his virtutibus Fide, Fortitudine; Caritate gloria martyrii debeatur?

INter Theologos quæritur cuinam ex tribus hiſce virtutibus, Fortitudine, Fide, aut Caritate Martyrii gloria debeatur, conſtat enim tres omnes ſimul ad actum adeo præcellentem concurrere, quo Chriſtiana Religio nullum habet majorem, aut generoſiorem. Magnam profecto ſibi vendicat partem Fides; ad hanc enim tuendam vita effunditur. Caritas non minus requiritur, quippe Martyrium recenſetur inter actus amoris Dei, ſimulque eorum omnium actus eſt maximus, & perfectiſſimus, quod ipſe Dei Filius videtur innuere: *Majorem hac dilectionem nemo habet; quam ut animam ponat quis pro amicis ſuis.* (*Jo:* 15.) Sed ſine fortitudine, animique robore, numquam videretur, opinor, hoc virtutis miraculum, quod vi Cælum rapit, & totius mundi meretur admirationem. Quamobrem, Doctores inquiunt, opus eſt, ut tres hæ virtutes ſimul aliquid conferant, ſed ſingulæ pro modulo ſuo; Fides quidem tanquam cauſſa, propter quam ſanguis effunditur; Caritas, tanquam illa, quæ præcipit id, ejuſque primum exiſtit principium; ſed fortitudo quæ utraſque exercet, & ſine hac ceteræ motu, & actione carerent. Ita, quamvis nefas ſit ambigere, utrum incomparabilis S. Vincentii fides ſatis firma eſſet & inconcuſſa, & de hoc judicium ferendum ſit ex magnitudine tormentorum, quæ perpeſſus eſt ad illam tuendam: quamvis caritas ejus ardentior fuerit ignibus & flammis, quæ illam nec extinguere, neque laxare valuerunt, tamen illius tantum fortitudinem admiramur, quæ de cruciatibus æque, ac voluptatibus triumphavit.

Utrum fortitudo in vincendo dolore, an in voluptate ſuperanda magis eniteſcat.

In Ethicis problema inſtituitur, utrum fortitudo magis refulgeat in dolore, an in voluptate vincenda; qui duo eſſe videntur potiſſimi inimici, qui præ ceteris ad illam labefactandam aptiores eſſe videntur, & cum quibus illi congrediendum eſt. Verum cum quæſtio hæc magis ad curioſitatem, quam ad profectum inſtitui ſoleat, Philoſophis relinquamus illius diſceptationem, qui non unam minus, quam alteram admirantur; ac jure ſuſtinent, licet conſiderata naturæ propenſione erga ſecundam, & horrore erga primam, difficultas utrobique par inveniatur; experientiam tamen oſtendere magno in eorum numero, qui voluptatibus ſe ſuperari ſinunt, ſcopulum hunc maxime timendum eſſe, & naufragia hic eſſe frequentiora, ideoque victoriam etiam eſſe locupletiorem. Immo non defuere Martyres, qui poſtquam crudelitatem carnificum fatigarunt, & mortem cum omnibus cruciatibus ad generoſiſſimos animos deterrendos paribus provocaverunt, voluptatum illiciis, ac blanditiis victi ſunt. Sed quin in hac quæſtione diutius immorer, ſatis mihi eſt dicere cum Propheta, fortitudinem mereri hominum laudes, & admirationem, & pulcherrimum eſſe ſpectaculum videre, pedibus calcata, ut vetus quidam loquitur, & neglecta generoſo contemptu ea, quæ homines magis vel amant, vel metuunt: *quod omnes timent, quod omnes amant, calcat fortitudo.* Hoc autem S. Vincentium reddidit ſpectaculum dignum Angelorum & hominum oculis, quoniam de utroque triumphum egit æquali conſtantia, & parum intereſt ſcire, utra ſit glorioſior victoria, quandoquidem Sanctus hic utramque reportavit.

Fortitudo ſita eſt in voluptate ſimul, & dolore vincendo.

Fortitudo rara virtus eſt, quæ omnium hominum ſibi admirationem conciliat, quippe quæ profitetur calcare generoſo contemptu quidquid homines magis timent, & diligunt. Per hanc animi fortes ſe ſe ſuper omnes timores, & ſpes humanas attollunt, jugum ſervitutis Mundi excutiunt, & victoriam referunt de crudelibus præliis, quæ ſibi ab illo inferuntur. Mundus, S. Auguſtinus ait, duplici armorum genere adverſus J. C. milites utitur. Modo illis blanditur, ut fallat, modo illis minitatur, ut conſtantiam eorum labefaciat. Sed ipſi ſemper victores erimus, dummodo ita ignavi non ſimus, ut fiamus noſtrarum cupiditatum mancipia, neque timidi ita, ut eorum crudelitati cedamus. Uterque fortitudinis effectus eſt. Generoſa hæc virtus de omnibus triumphat malis, quæ homines præ ceteris reformidant. Amat periculum, anhelat ad Martyrium, non ſpectat, quod patitur, ſed quod lucratur: non quærit, qua via iter ſuſcipiat, modo ad propoſitum finem perveniat, & tantum abeſt, ut tormenta ſint illi terroris objectum, ut immo ſint pars eorumdem coronæ. Heredes J. C. crucifixi non timent ſupplicia, neque mortem, immo illis nutriuntur. Mors illis eſt reſurrectio præcox, & ſupplicia ſunt flores, qui illis gloriæ fructum pollicentur: *Non terrent crucifixi heredes ſupplicia mortis, ſed paſcunt: & reficiunt maturatæ reſurrectionis lætabunda ſollemnia.*

Tres fortitudinis gradus.

Videntur Theologi tres dumtaxat fortitudinis gradus cognoviſſe, quæ omnia malorum genera perferre gloriatur, ut magis magiſque ſummo adhæreat bono. Primus eſt pati mala ſine impatientia, & obmurmuratione; alter eſt illa cum affectione perpeti; tertius de illis gloriari, illis oblectari, & hoc pacto crucis opprobria in coronas, & ſupplicia in delicias convertere. Cum nobilis hæc virtus huc uſque pervenit, exiſtimant illam ſummum perfectionis verticem attigiſſe, & illa numquam melius ornata prodit, quam cum ſpinis eſt redimita. Sed S. Vincentius inaudito prodigio ex cruciatibus non honorem ſolum, & voluptatem haurit, ſed vita quoque in illis nanciſcitur, & dum ceteri Martyres mori conſueverunt pro magnitudine cruciatuum, cruciatus ipſi Sancto huic Martyri vim, roburque tribuunt, ne morti cedat.

Circumſtantiæ, quæ SS. Vincentii & Laurentii Martyrium glorioſius efficiunt.

Multa conferre nonnihil poſſunt ad Martyrii decus augendum: inuſitatum ſupplicii genus, fidei generoſa confeſſio, tyrannus emphaticis, energeticiſque verbis laceſſitus. Omnes hæ circumſtantiæ in S. Laurentii martyrio collectæ inveniuntur. Tyrannus illum urget, ut Idolis ſacrificet, ſed palam Martyr, reſpondet, *unum Deum colo, illi ſoli ſervio.* Sepultus jacet in caligine carceris, ferreis vinculis obrutus, ſed verbum Dei alligatum non magis eſt in ore illius, quam in ore Pauli: *Verbum Dei non eſt alligatum.* Sermonibus, & miraculis infideles convertit, cæcis oculos corporis aperiens, aperit quoque oculos animæ. Hac in re J. C. Dominum ſuum imitatur, qui a corporali lepra emundans, ſimul etiam a ſpirituali emundabat.

Dementis eſt aſſerere facilius eſſe Martyrem mori quam vivere, uti decet verũ Chriſtianũ.

Sententia eſt vulgo recepta facilius eſſe Martyrem mori, quam vitam perfecto Chriſti ſectatore dignam vivere. Sed illa non alio innititur fundamento, niſi ignavia cordis humani, quod cum nequaquam animatum ſit ardenti zelo, non ſatis ſibi virium ineſſe cognoſcit, ut diutius in virtute perſeveret. Eſt etiam effectus præſumptionis humani ſpiritus, qui ſibi perſuadet ſe pati poſſe graviſſima quæque tormenta, cum abſunt, cum minimis, quæ ſeſe nobis offerunt occaſionibus patientiæ exercendæ illam prorſus amittimus. Si enim vere in nobis eſſet Caritas J. C., alacriter ſubiremus omnes tribulationes, ubi mortis ejuſdem reminiſceremur, & parati eſſemus ad vitam ipſam ſacrificandam, ut illi fidem, amoremque noſtrum teſtaremur. Ita affectus erat S. Laurentius; ſeſe attollens ſuper omnia ſenſuum objecta, nihil in mundo videbat, quod ipſum poſſet illicere: caritas hæc omnino ardens, qua urgebatur, efficiebat, ut ignito zelo conſectaretur occaſionem ſatisfaciendi ſuo deſiderio, quo flagrabat proprio ſanguine obſignandi eas veritates, quibus ſe Martyrium debere arbitrabatur. Se ipſum cogitabat tamquam Religionis procuratorem; & in hoc ſenſu pio ſibi reddenda eſſe putabat præclariſſima teſtimonia veritati ejus fidei, quam profitebatur.

Quo in ſenſu intelligendum ſit illud Salvatoris verbũ quo jubemur odiſſe animam noſtram.

Patres, atque inter ceteros S. Auguſtinus exiſtimant ſententiam hanc Salvatoris ore prolatam practice difficiliorem eſſe, quam theoretice: *Qui odit animam ſuam in hoc mundo, in vitam æternam cuſtodit eam.* (*Jo:* 12.) Sanctus hic Doctor illam magnam, & admirabilem vocat, & S. Chryſoſtomus illam ænigmati ſimilem dicit. Quomodo enim amatur anima dum amittitur? Quomodo odio illam habentes, cuſtodiunt eam? Omnes autem Evangeliſtæ illam tanti momenti, ac neceſſitatis eſſe cenſuerunt, ut eamdem iiſdem ferme verbis retulerint. Quamvis autem duplex illi ſenſus tribui poſſit, ex S. Auguſtini animadverſione, tamen uterque rem eamdem variis modis ſignificat. Anima nonnumquam in Scripturis Sanctis accipitur pro præcipua hominis parte, & pro ipſa perſona: aliquando etiam pro vita; anima quippe facit, ut corpus vivat; & poſteriori hoc in ſenſu dixit Salvator: *Filius hominis venit dare animam ſuam redemptionem pro multis.* (*Marc.* 10.) Vitæ duæ ſunt, præſens, & futura: temporalis, & æterna: *Qui amat animam ſuam, perdet eam*; hoc eſt, qui nimis temporalem vitam dilexerit, æternam amittet; qui prior ſenſus eſt: vel qui amat æternam, ultro amittet temporalem, qui alter eſt. Sed totum diſcrimen ſitum eſt in diverſa applicatione temporalis vitæ, vel æternæ ad caritatem. Altera vero ſententiæ pars: *Et qui odit animam ſuam in hoc mundo, in vitam æternam cuſtodit eam,* duplicem hunc ſenſum non patitur; quia in hoc mundo nonniſi temporalem vitam odiſſe poſſumus, ut ſervemus æternam. Unde S. Auguſtinus ſcite arguit, ut amor odio opponatur primum ſenſum intelligendum eſſe de amore vitæ temporalis, qui æternæ vitæ jacturam creat.

PARAGRAPHUS VI.

Delecti ex Aſceticis nuperiſque Concionatoribus loci de Sanctis Martyribus Vincentio & Laurentio.

S. Vincentii educatio.

SAnctus Paulinus de S. Vincentio verba facit tamquam de gloria, atque ornamento Hiſpaniarum. Profecto regnum illud non dedit Eccleſiæ Martyrem celebriorem, neque vulgo cultiorem. Nomen ejus in Orientis plagas perlatum eſt, ubi Græci illius memoriam ſollemniter recolunt. In Occidente vero poteſtne quidpiam addi celebritati illius; quandoquidem S. Auguſtinus (*Serm.* 175. *Hymno de Martyribus* 18.) quinque Sermones edidit in Sancti hujus diem feſtum? Magnus hic Doctor tradit ex provinciis omnibus, quo Chriſtiana Religio pervaſerat, nullam fuiſſe, ubi non celebraretur cum gaudio eximii hujus Martyris ſollemnitas. Prudentius propter hymnos ſuos celeberrimus, eum commendat tamquam unum ex præſtantiſſimis ſæculi ſui ornamentis. Ejus familia clarior erat virtute, quam ſanguinis nobilitate, licet ampliſſimum locum obtineret. A puero eruditus fuit in omnibus ſcientiis profanis, & Eccleſiaſticis ſub beato Valerio Epiſcopo Cæſarauguſtano; ibi, Prudentius ait, virtutem didicit, & animam ſuam roboravit. Exempla Sanctorum Martyrum, qui Cæſarauguſtæ perpeſſi ſunt, cor illius inflammaverunt, civitas hæc illum genuit Salvatori, & Martyrio; & heroice geſta Sancti hujus Diaconi, S. Leo inquit, totidem fuerunt aliis documenta; ejuſque vita erat veluti juge teſtimonium divinitatis J. C.. *Auctor Recens.*

Eximiæ virtutes S. Epiſcopi Valerii depictæ in perſona Diſcipuli ejuſdem S. Vincentii.

Meliuſne commendari poteſt diſcipulus, quam eximiis meritis magiſtri? S. Ambroſius ait. Admirabilis erat S. Valerius, ſanctitate, innocentia, & ſcientiarum etiam laude excellebat. Oratio, & contemplatio pabulum erant animæ ſuæ; prædicationis autem miniſterium S. Vincentio commiſit. Pretioſa mors ejus coram Domino oſtendit, quonam fructu nuntiaret Evangelium. Fideles confirmabantur in fide; Ethnici catervatim convertebantur; Dæmonis evertebatur imperium; & in ruderibus illius J. C. regnum conſtituebatur: ſed ut prædicationis ſemen, quod jecerat in plurimos, tutius & efficacius fieret ſuæ interceſſionis ſubſidio, atque ut poſtremam reciperet per martyrium perfectionem, opus erat ut per effuſionem ſanguinis ſui probaretur. S. Leo inquit, ad Eccleſiæ, & Sancti hujus Diaconi gloriam opus erat Miniſtro adeo fideli Sathanæ, & æque propter crudelitatem ſuam famoſo, qualis Dacianus erat, ut Magna Sancti hujus Diaconi fortitudo eluceret. Quænam ejus fuit gloria, cum ſibi pro J. C. decertandum eſſe intellexit? Inconcuſſa & immutabilis illius fides ſpem illi ingerebat futurum, ut victoriam referret eo illuſtriorem, quo cruentius futurum erat certamen. Sanctus noſter ebrius erat ſuaviſſimo vino, quod hauſerat ex calice Filii Dei; & hæc ebrietas in cauſſa fuit, ut ſine metu coram furenti Judice appareret; ut generoſe furorem illius ſuſtineret; ut omnes illius conatus illuderet quin animæ ſuæ tranquillitatem amitteret, ſtrenue reſiſtens, & & humiliter vincens. *Recens Auctor.*

S. Vincentius e conſulari familia oriundus.

Novit S. Vincentius per ſincerum J. C. amorem a blandientis mundi illecebris ſibi cavere, quod facile innoteſcit ex ea vitæ diſciplina, quam ſemper ſervavit. Nepos erat Romani Conſulis; hoc eſt viderat in familia ſua primam celeberrimi illius imperii dignitatem, quod gloriabatur non aliis finibus contineri, quam quibus univerſus terrarum orbis circumſcribitur, & cujus non niſi reliquiæ ſunt regna illa, quæ hoc tempore adeo formidabilia nobis videntur. Quid non pollicebatur illi præclarum genus ſuum? & ad quid aſpirandi locum non præbebat illi gradus adeo conſpicuus, quo ſatis ornabatur? Verum non præbuit ille aures hujuſmodi pollicitationibus; ſed omnia devovit Salvatori ſuo quem unice amabat. Vos id facile intelligeritis, ſi animadverteretis eo ſæculo, quo Sanctus iſte florebat, Chriſtianam Religionem procul abhorruiſſe ab eo ſtatu, in quo illam hodierna die conſpicimus. Nitor ille, qui mundi pompam comitatur, procul aberat propter perſecutiones, queis Ethnici Eccleſiam exagitabant; & aliunde divitiæ, quæ nobilium virorum propriæ videntur eſſe, omnino interdictæ erant iis qui legem Evangelicam profitebantur. Ita ſecundum Tertulliani ſententiam tunc omnino fieri non poterat, ut quis ſimul & Chriſtianus eſſet, & Magnus in mundo; & ut S. Hieronymus docet, vita Sanctiſſimorum Cœnobitarum, qui modo vivunt non niſi imago eſt, quam objicit oculis noſtris Deus, vitæ ejus, quam primis Eccleſiæ ſeculis Chriſtiani vivebant. *P. Martineau.*

S. Vincentius deſerit domum paternam, & fit S. Valerii diſcipulus.

S. Vincentius a teneris unguiculis paternam deſeruit domum, ubi ingentia bona, ac ſpes ingentiores videbantur illum retenturæ fuiſſe, & ſe addixit diſciplinæ Epiſcopi Valerii, ut in partem accederet pœnarum, & opprobriorum, quæ Dei Filius in membris ſuis patiebatur ob univerſalem gentium omnium Chriſtianæ Religioni contradictionem. Vincentius non diu manſit apud Sanctum hunc Epiſcopum, quin inter ceteros emineret ſuarum virtutum nitore, & conceptus quem omnes de illius meritis homines imbiberunt, in cauſſa fuit, ut eligeretur ad ſupplendas Diaconi vices, quæ dignitas non poſtrema erat in Eccleſia poſt Epiſcopalem: inde porro probatur electio Sancti hujus ad hoc miniſterium, quod horruiſſet Eccleſia tradere diſſipatoribus, & iis, qui ignoraſſent tueri pretioſum innocentiæ depoſitum. Cavebat quam diligentiſſime tunc Eccleſia ne in Magiſtros ſcientiæ ſalutis eligeret homines, in quibus vanitas dociles habuiſſet diſcipulos ad excipienda, & ſequenda fallacia placita ſua. Sed ſi electio S. Vincentii ad hoc munus, argumentum eſt cor illius ita confirmatum fuiſſe ut minime Mundi blandimentis ſeduci poſſet, ejuſdem quoque muneris acceptatio ſatis perſpicuum eſt rectitudinis cordis ipſius argumentum. Alacriter excipit munus quod illi tribuitur; ſcit enim ſe hoc munere teneri, ut fidelium neceſſitatibus conſulat, ſibi aliquod ſolatium inveniat: ut omnibus conſolationem afferat, quin ullam ipſe niſi ex obito munere ſuo poſſit percipere: ut maximas quaslibet virtutes exerceat ſine alia claritate, quam quæ virtutibus ipſis prodit; ſcit enim hoc munere Deum ſolum ſibi in partem ceſſurum, Deum inquam, non jam liberalem temporalium benedictionum qualis erat erga Levitas antiquæ legis, & qualem fortaſſe illum plures Levitæ cupiunt legis novæ, qui in ipſo Chriſtianiſmo pleni ſpiritui Judaico, ſibi ad Sanctuarium aperiunt viam indignis negotiationibus, ibi inventuri, quod nullibi illis præberet fortuna: ſed Deum contemptu habitum, irriſum, blaſphematum ab omnibus, ſervis ſuis inviſibilia tantum bona promittentem in præſtitæ ſervitutis mercedem: quia denique ſcit, ſe hoc munere in ſtatum adduci, ubi quotidie immoletur pro divina Victima, carnis, & ſanguinis cujus ſit diſpenſator: Ecce unum illud bonum quod nactus eſt. Qui norunt quo in ſitu tunc temporis eſſet Eccleſia, hoc ſatis intelligunt. Sed bonum hoc quod ignavis altarium Miniſtris proculdubio nequaquam placebat, adeo pretioſum illi viſum eſt, ut perfectam eſſe putet reparationem jacturæ ceterorum, quibus hoc illum privat. *Idem.*

S. Valerius & Vincentius ſub initium perſecutionis Diocletiani & Maximiani detenti fuerunt

Initio perſecutionis ſub Imperatoribus Diocletiano, & Maximiano in Hiſpania Dacianus Tarraconenſis Provinciæ præfectus, cui Cæſarauſta, & Valentia ſuberant, zelum ſuum inſignire cupiens in exequendis Cæſarum contra Chriſti fideles edictis, in vincula conjici juſſit Valerium, atque Vincentium, ac ad ſe Valentiam adduci, ſperans laboribus itineris, & injuriis, quibus

ſanguiſ Chriſtiani ; ac ſtatim ſollicitari promiſſionibus, ut fidem abjurarent.

quibus obiter affici eos juſſerat, eorum animos fractum iri, & ſe facile aſſecuturum gloriam, quam victoria de ſummis his totius Hiſpaniæ viris relata nomini ſuo peperiſſet. Sed illum ſua fefellit opinio; cum enim eos arceſſivit, invenit illos viribus valentes, atque robuſtos, licet nihil prætermiſſum fuiſſet, ut fame enecati interirent. Cenſuit Dacianus ſuavitatem utiliorem futuram, quam comminationes ad eorum fidem labefactandam. Valerio primum oſtendit, gravem illius ætatem requie indigere, ejuſque ægritudines vita ſuavi & tranquilla, ipſumque utrumque conſecuturum, ſi Cæſarum edictis paruiſſet. Sed Ethnici rati ſi de Vincentio victoriam retuliſſent, plurimum virium acceſſurum partibus deorum ſuorum, illum Chriſtianiſmo eripere ſtatuerant. Mundus igitur nihil prætermiſit, ut Sancti hujus animum flecteret illiciis ac blandimentis. Objecit illi opes, honores, voluptates, Cæſarum gratiam; omnia per os Daciani illi pollicetur. Paulliſper immoremur, ſi vobis lubet, in iis perpendendis, quæ in magnam nobis ædificationem ceſſura videntur. Dacianus igitur illum obteſtatur, ut abrenuntiare velit Religioni, quæ ipſum omnibus privat bonis inhærentibus generis ejuſdem nobilitati, & quæ magnis ipſius virtutibus debita eſſe videntur: *Vincenti, verbis meis ſalubriter obaudi, quem & nobilitas gentis, & decor commendant gratiſſimæ juventutis.* Cur deliberas, addit ille, itane parum domus tuæ gloria te movet? Cede iis, quæ tibi Cæſares imperant, & videbis te ſtatim ad eos evehi Magiſtratus, qui tantam majoribus tuis gloriam pepererunt. Ea in occaſione quæ tantam habet vim, ad excitandum Mundi amorem in corde, quid a Sancto Martyre expectatis? Si ſimilis eſſet ignavis illis, qui nomine tenus Chriſtiani ſæculi vanitates venerantur, cederet. Sed amat Jeſum Chriſtum, & hic amor novas illi vires addit: *Amore Chriſti reſiſtebat*; atque per ſanctæ indignationis ſenſum, profundum emittens ſuſpirium: hoc iis promitte, ait, qui Deum Chriſtianorum non norunt. Novi equidem quam amabilis ſit, ut aliud quippiam præter illum amare valeam. Si mihi beneficium aliquod vis conferre, mihi mortem crudeliſſimam affer; hanc equidem meritus ſum, quandoquidem credidiſti me falli poſſe ineptiſſimis bonis, quæ mihi propoſuiſti. Hoc mihi ſcelus eſt, nunquam ſatis expiandum; &, o me beatum, ſi labem hanc totius ſanguinis mei effuſione delevero! Ita Sanctus noſter reſpondit. *Idem.*

Firmitas Vincentii Daciano reſpondentis omnem huic ademit ſpem illius ſuperandi.

Audax S. Vincentii reſponſio Daciano Præſidi oſtendit, illum divinitus nobis datum fuiſſe, ut intelligeremus quouſque procedat Chriſtiani robur, & quid expectari deinceps poſſit ut illius conſtantia reſiſtentis æque & minis, & promiſſionibus furentis hujus Miniſtri crudelitatis Imperatoris Diocletiani, apertiſſimi hoſtis Religionis Chriſtianæ, quam extinguere decreverat cruore omnium, qui illam profitebantur. Dacianus adhuc crudelior terrorem, ac tumultum in omnem Hiſpaniam jecerat, ita ut alii qidem ſeſe inter ſpecus reciperent, alii confugerent in ſolitudines, alii vagi, atque diſperſi aſylum quærerent, ut illius ſe furori ſubtraherent. Vincentius noſter procul abſuit ab hac infirmitate, quam Salvator ipſe excuſabat in diſcipulis ſuis; tantum abfuit, quod præ metu cruciatuum fugeret, ac deliteſceret, ut ſemetipſum obtulerit, & in medium prodierit, licet onuſtus catenis, obfirmato, & ſerena facie ad tyranni hujus tribunal. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Ex Imperterrito Vincentii vultu facile iniquus judex intellexit, illum mortis timore nequaquam poſſe commoveri; cumque vidiſſet non fame, neque plurimis diuturni, horrentiſque carceris incommodis quidquam conſtantiæ ipſius fuiſſe imminutum; ut tandem certamen iniret, oſtendit illi terribilem ſuppliciorum omnium apparatum, quibus in illum uſurus erat, ſperans futurum, ut dirum illud ſpectaculum audaciſſimum quemque terreret; & ſola ejus oſtentatio ad deditionem cogeret, quin ulterius eſſet progrediendum. Ad hunc teterrimum gehennarum, atque cruciatuum apparatum ita illum S. Auguſt. reſpondentem inducit, & fidei conſonum eſt hæc Vincentii verba fuiſſe: *Hoc eſt, quod ſemper optavi, & votis omnibus concupivi.* (*Serm. de S. Vincentio.*) Heus tu! adeo exiguam foves opinionem de Chriſtiani fortitudine, ut putes ſolo tormentorum aſpectu flecti poſſe, ut victas det manus? Scias, tantum a me terrorem mortis abeſſe, ut illam ex toto corde concupiſcam; ſcias hoc unicum eſſe ardentiſſimorum votorum meorum objectum, cumulum omnium deſideriorum, & totius ſpei meæ terminum. Quod ſi mihi aliquid metuendum eſt, hoc illud eſt, ne ſuaviter nimis agatur mecum ob orationem, vel indulgentiam, quæ mihi gloriæ meæ partem eripiat; hoc timeo ne prius me cruciando defatigeris, quam ipſe perferendo propter amorem Dei, quem colo, & propter fidem quam profiteor. Nequaquam: non ignes, non excogitabilia tormenta, quæ ingenioſa crudelitas tua poteſt invenire, evellent unquam ex corde meo fidem hanc. Deos tuos deteſtor, & execror; Chriſtianus moriar. Hæc habeo, quod tibi reſpondeam. Non eſt cur verbis teras tempus. Feſtina, ut me cumules gaudio locum mihi præbens oſtendendi fidelitatem, quam Deo meo pollicitus ſum. *Auctor Sermonum in omnia argumenta, &c.*

S. Vincentius vulneribus confectus ſtrenue carnifices provocat.

S. Martyr noſter ſemiaſtulatus, fumans adhuc, & confectus vulneribus, inſultat ſuis carnificibus; & quaſi metuens, ne per humanitatis reliquias malorum, quibus diſcruciabatur aliquem illis miſerationis ſenſum injicerent, ſuperbis, & imperioſis verbis prohibere voluit, ne furor illorum miteſceret. Ne quis mihi objiciat, S. Ambroſius ait, Philoſophos qui in ſcriptis ſuis fortunam laceſſentes, eam provocabant; ut quidquid maxime terribile in ipſa erat, expediret contra ſe: *Quid ceſſas fortuna? congredere, paratus ſum*, ajebat unus ex illis. Præclara quidem in ſpeciem verba, ſed reipſa vanitatis pleniſſima! Nam cur ille hoc pacto loquebatur, niſi ut per ſuperbiæ nimiam ſubtilitatem ſibi fingeret ſtatum firmitatis, atque conſtantiæ, in quo nunquam erat futurus, ut perfrueretur commentatione quadam gloriæ inhærentis tam nobili ſtatui, cum interim reapſe procul abeſſet ab iis omnibus, quæ turbare poterant ejus tranquillitatem, & patientiam ipſius exercere. Sed quod hodierna die S. Vincentius præſtat, confundere poteſt ſimulatas haſce ſuperbæ Philoſophorum ſapientiæ virtutes. Neque enim homo eſt, qui in penetralibus ædium ſuarum inſultet fortunæ improbitati, quam non experitur: homo eſt tortoribus ſeptus, qui rabie ac furore pleni certatim efficere conantur, ut illi acerbiſſimos dolores inferant. Illos tamen exprobrat, quaſi deeſſet eis zelus ad ulciſcendam numinum ſuorum majeſtatem, ſecundum judicis imperium, & ad judicem ipſum converſus: Aſſecutus ne es votorum ſummam, & crudelitas hæc adeo ſolers in novis ſuppliciorum generibus inveniendis tandem exhauſta ne eſt? Gratiæ ſint Deo, cui ſervio, patientia mea profecto exhauſta non eſt; *ſi quid perverſæ artis tuæ viribus potueris exercere.* Quod autem ſtuporem incutit, & S. Martyris coronam adauget, hoc eſt, quod tot inter horrores cor habet adhuc gaudio plenum, ſed gaudio ita affluenti, ut Apoſtolus ait, quod prodit in oculis ejus, quos pie in Cælum attollit; in oris facie, quod nihil niſi ſuavitatis, & riſus ſpirat; in laudibus, quas in Dei laudem concinit: in oblatione corporis ſui quod tanquam verum offert holocauſtum, gratiarum actionibus, quas reddit Jeſu Chriſto, qui illum adeo pretioſa morte condecorare dignatus eſt. Sed ſævientibus in ipſum tortoribus, ille, quemadmodum S. Leo inquit, eorum furori ſe ſubtrahit: *nec in quem jam vindictam inferrent, inveniebant*; ipſe adhuc par eſt, ut Judicem ipſum confuſione, dolore, ac deſperatione ſuffundat. *P. Martineau.*

Deſcriptio cruciatuum S. Vincentii.

Cogitate in S. hujus Martyris perſona hominem ab omnibus oppugnatum dæmonis, a carnificum manu obſeſſum, qui furore crudeliſſimi tyranni acti, & excitati fidem illius labefactare conantur, qui non reſiſtit ſolum, omneſque eorum injurias ſuſtinet, verum etiam omnibus hiſce inimicis devictis inſultat. Videte carnem hanc æque ac noſtram doloribus obnoxiam, quæ lancinatur, diſcerpitur, decorticatur, ſecatur, lento igni comburitur, ſuper craticula aſſatur; quæ Dei virtute roborata inter pœnas ſubſiſtit, & patitur non ſolum ſine querela, verum etiam exſultans præ gaudio. Niſi metuerem, ne præ horrore infrenderetis, vobis ob oculos Martyrii ejuſdem circumſtantias proponerem, vobis reum omni culpa vacuum, patibulo ſuffixum, virgis cæſum, baculiſque contritum, atque confractum proponerem. Mox illum exhiberem extenſum in eculeo, & in omnibus corporis ſui partibus gehennam patientem; vobis oſtenderem carnificum manum, qui ferreis ungulis, unciniſque omnia illius oſſa nudant alii poſt alios, *ut in uno corpore tot martyria videantur eſſe, quot membra.* (*S. Zeno Veronenſis.*) Videretis ſimul tortores feſſos, & eumdem torquendo fatigatos; ſed indefeſſa S. hujus Martyris fides perferendo non fatigatur: *Laſſabantur tortores, ſed non laſſabatur fides.* Crudeli hoc affectus ſupplicio adhuc ſatis habet virium, ut ex carnificum elapſus manu currat, vel potius advolet ad Crucem, quam ſibi paratam videt. Ibi ardenter cupiebat ille complere Sacrificium ſuum ad Salvatoris exemplum, cum inde retractus fuit ut extenderetur in lectulo ferreo, & candenti, ubi latera ipſius ardentibus lampadibus, ferreiſque laminis ignitis ambuſta fuere. Inde vero corpus hoc undique vulneribus plenum, & ſemiuſtulatum projectum fuit in carcerem fictilibus fragmentis fractum & mox ſuper acutiſſimos aculeos verſatum. Nonne dicere poſſum quod S. Zeno in ſimili argumento? *Numerent Martyria, qui poſſunt numerare ſupplicia.* Varia ſupplicia, quæ perpeſſus eſt, totidem illius fuere martyria. Quis igitur victor eſt? quis victus in cruento hoc certamine? Victor nonne ille eſt qui generoſis oculis & contemptu plenus hunc ſpectat ſævitiæ apparatum; qui inter ſupplicia ſuos irridet carnifices, eiſque ignaviam, ac in torquendo imbecillitatem exprobrat? Victor nonne ille eſt, qui dum corpus ſuum liqueſcit in prunis, quaſi ſtratum eſſet in roſeo cubili, ſancta ſuperbia tyrannum, cujus juſſu torquetur, aſpicit, & ad nova excogitanda provocat tormenta conſtantia ac fortitudine plenus, cum S. Paulo dicens: *Certus ſum, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque Principatus, neque alia creatura poterit nos ſeparare a Caritate Dei.* (*Ad Col. 1.*) *In his omnibus ſuperamus propter eum, qui dilexit nos. P. Texier.*

Deſcriptio alia Martyrii S. Vincentii.

Quanam imperterriti animi firmitate S. hic Martyr ſæviſſima perfert ſupplicia! Illum in eculeo attollunt, extendunt, undequaque violenter rapiunt; totum illius corpus, ut ita dicam, explicatur, ut tortoribus amplior pateat locus, ubi ſuam exerceant crudelitatem: *Diſtentus membris creſcit ad pœnas*; Martyrii ejuſdem Hiſtoricus inquit. In ſupplicio, in quo licet crudele ſit, nonniſi tamquam ad graviora ſupplicia apparatus habendus eſt, ſuſpiratne? plorat? contremiſcit? Quin immo e contra reſpiciens oculo ſereno, & ſerena facie illum, qui ſuo præerat ſupplicio: Quantum, ait, tibi debeo, qui mihi concedis, quod tandiu concupiſco! Tantum abeſt, quo ea mihi diſpliceat ratio, qua mecum agis, ut te amiciſſimum judicem: *Nemo mihi amicior fuit: tu ſolus meis votis maxime concordas.* Verum ne hic immoreris, quæſo, & ſi mihi gratificari vis, præcipe tortoribus iſtis, ut in unum me furorem evomant ſuum, ut pœnis creſcentibus, corona quoque mea creſcat in manu Dei illam mihi præparantis: *Crudelitate ipſa præſtabit mihi gloriam.* Hæc verba, vel potius preces irritæ non fuerunt. S. Martyr ab eculeo traductus fuit ad lectulum ferreum inter ardentiſſimas prunas. Ibi inter horrores, quorum ſolus aſpectus terrorem incutere poteſt fortiſſimis etiam animabus, Vincentius imperturbabilis eſt, & illius fortitudo videtur augeri. Videt torreri carnem ſuam, nervos contrahi, venas exſiccari, ſanguinem evaporare, totius corporis ſubſtantiam undique colliqueſcere, & augere vim flammarum, ubi incidit; & in propria videt perſona terribile hoc ſpectaculum iiſdem oculis, quibus ſi hæc in tabula depicta intueretur, & quaſi ignis, quo abſumitur, novam eloquentiæ ipſius auget vim: Fruſtra, inquit ille ad Ethnicos loquens, fruſtra o cæci cultores operum manuum veſtrarum ſperatis viſuros eſſe me thus adolentem vobiſcum, unum enim colo Deum, qui ſolus omnia obſequia noſtra meretur. Quam me miſeret veſtri, niſi mihi jungamini illum adoraturi! Intelligere utinam poſſitis fortitudinem, quam in me non admirari non poteſtis, opus eſſe gratiæ ipſius. Si enim, quæ vobis ipſi dicimus eſſent fabuloſa, poſſem ne in illuſione mera adeo admirabilem vim invenire? Ita S. Martyr loquebatur. Crederet ne quiſpiam, S. Auguſtinus ait, hominem purum totum ſimul pati poſſe adeo crudele ſupplicium, & habere ſermonem tanta plenum ſecuritate? *Tanta erat pœna in membris, tanta ſecuritas in verbis, quaſi alius torqueretur, alius loqueretur. P. Martineau.*

S. Vincentius inſultat carnifices, & Daciani ſævitiam laceſſit.

Poteſt ne quis videre generoſum hunc Martyrem in eculeo diſtentum uſque ad ſuſtinendam artuum ſuorum lanienam, quin ſimul admiraretur potentiam tuam, Domine, & Vincentii tui generoſitatem? Ferreis laniatur unguibus eo uſque, ut viſcera illius detegantur; & hic Jeſu Chriſti miles concinit laudes tuas. Irridet carnificum imbecillitatem, inſultat tyranno, quaſi neſciret torquere fideles. Enuntiat magnalia tua, Domine, ſupremam poteſtatem tuam, tuamque magnificentiam laudat, & inanium deorum, quos dæmonia, & ſeductores appellat, vanitatem contemnit. *Quoniam omnes dii gentium dæmonia.* (*Pſ. 95.*) Accedamus propius fideles, ut magnum hoc ſpectaculum intueamur: in partem accedamus victoriæ Sancti hujus; exclamemus, Domine, quam admirabilis es in hoc S. Martyre tuo! Gaudium videtur creſcere in ore Vincentii, immo etiam in corde prout dilaniatur. Dei præſentia effundebat in faciem ejus cæleſtem ſerenitatem, videbatur inter cruciatus renaſci, & hilaritate hac triumphali, quæ in toto Sancti hujus habitu exteriori emicabat, augente ſimul tyranni rabiem, doloremque, hic ipſos etiam carnifices fuſtibus verberari jubebat, ita ut dæmon ſuos torqueret miniſtros, & inciperet illos punire ſuppliciis, quæ inferebant Laurentio, cum interim Athleta ſtrenuus inter maximas pœnas tranquilla pace frueretur. *Auctor Recens.*

Prout tormenta augebantur, Martyris conſtantia creſcebat.

Nonne crederes ſancto Martyri plura fuiſſe corpora, quæ ſubinde animet, ut nova ſemper ſupplicia ſuſtineat, quorum unum vitam auferre poteſt illis ipſis, qui eadem intuentur? Nonne diceres illum in alieno corpore pati? Ad Vincentium Carnifices redeunt; eos Dacianus excitat; Martyr contra ſe illos acuit. Tortores barbari metuentes, ne a tyranno puniantur, ſuos conatus ingeminant. Hoc igitur prælium eſt, ubi omnia contra Sanctum Athletam noſtrum inflammantur. Ipſe flatu ſuo ignem contra ſemet ipſum accendit. Num timeatis ne cedat, & dolore victus, & nutante conſtantia vel conſilium mutet, vel habitum hunc oris ſancte ſuperbum, & ſublimem abjiciat? Verum non ita, licet exercitus in aciem diſpoſitus in Vincentio torquendo ſeſe exerceret, cor hujus non trepidat. Deus pro illo eſt, & cum illo. Cetera nihili facit, & tanquam ſtipulam, quæ vento rapitur. En igitur carnifices quavis excogitabili ratione animatos: ſed fruſtra; illi viribus deficiunt, eorumque robur decidit. Plus conſtantiæ ineſt Vincentio, quam illis ſævitiæ. Quieſcite, vires reficite, inquit, ut vulneribus tepeſcentibus, dolor ſit gravior, ubi inſtaurentur. Numquid homo ita loquitur Domine? an Angelus humana ſpecie indutus? Hic effectus eſt omnipotentis gratiæ tuæ, quæ in Sancto hoc martyre victrix eſt. *Auctor recens.*

Martyrium S. Vincentii a S. Auguſtino deſcriptum.

S. Auguſtinus celebrare volens gloriam S. Vincentii, illum cum Daciano tyranno loquentem inducit. Videte, ait ille, furentem judicem, & ſævum tortorem adverſus Martyrem non propria, ſed J. C. virtute invictum. Supplicia, quibus hic Levita torqueretur, ita crudelia ſunt, ut ſi ab homine ſublata fuiſſe dicantur, ſuperent fidem. Verum ſi conſideretur Deus, qui poteſtate tua fulciebat hæc patientem, jam ceſſat admiratio. Et ſane dicine poteſt, S. Vincentii patientiam humanam extitiſſe? Patientia hæc erat a Deo, quoniam pro veritate, pro juſtitia, & pro ipſo Jeſu Chriſto patiebatur. Ita Deus ſecernebat cauſſam ſuam a cauſa impiorum. Omnia Vincentii verba tantam oſtendunt pacem, pergit idem Auguſtinus, tantamque tranquillitatem, ut crederes illum, qui hoc pacto loquebatur, non eſſe illum, qui tanta mala patiebatur, ſed J. C. per os illius locutum fuiſſe, ut infirmos quidem confirmaret, impios vero confunderet. E contra, S. idem Doctor inquit, motus violenti, ac furentia Daciani verba, oculi accenſi, & oris habitus minax totidem erant ſcintillæ, quæ palam faciebant ignem illius iracundiæ, & inſaniæ. Fruſtra igitur, tyranne crudelis, ut generoſum Athletam vincas, illum catenis obruis, illum enecas fame, ac ſiti: fruſtra ſimulata pietate illum fallere adniteris: Sanctus hic Martyr de omnibus conatibus tuis triumphabit. *S. Auguſtinus Sermone* 270.

Enumeratio cruciatuum S. Vincentii.

S. Auguſtinus recenſens tormenta, quibus S. hic Martyr tortus fuit, docet, initium factum fuiſſe ab unguibus ferreis, quibus totum illius corpus lancinatum fuit, & Martyrem noſtrum, non ſolum certamini non ceſſiſſe, non ſolum tot variis vulneribus ſaucium animum non deſpondiſſe, verum hæc omnia ſuſtinuiſſe ſupplicia recenti ſemper conſtantia, ita ut Dacianus videns totum illius corpus membratim conciſum, aperta viſcera ejus, & ſanguinem ubertim diffluentem, cenſuerit, ſe injuria perſequi fidelem hunc Domini ſervum. Agnovit, & palam profeſſus eſt ſe victum eſſe: expertus eſt viam ſuavitatis atque hortationum: & Sanctum rogavit, ut ſi minus Idolis thus adolere vellet, ſaltem ſacros traderet libros. Sed reddidit illi Vincentius, ignem, in quem ipſa ſacros codices projicere volebat, ſibi deberi, cumque hortatus eſt, ut omnem ſævitiam in corpus ſuum exoneraret, aſſerens ſe nihil magis expaveſcere, quam ſimulatam ejus miſericordiam. Dacianus poſt brevem moram Sanctum novæ addixit quæſtioni per ignem, ardenteſque flammas, ut in ferrea craticula extenſus torreretur; cui ſeſe ultro obtulit ſupplicio Vincentius carnifices ipſos præveniens. Aſcendit in lectulum hunc ferreum tanquam in Tribunal, cujus vectes in ſerræ formam fabrefacti pleni erant aculeis candentibus propter ignem ſubtus accenſum, & Sanctus Martyr manus pedeſque habebat, alioſque artus extenſos ſuper hac terribili mole. *S. Auguſtinus, & alii.*

S. Martyr in carcere inviſitur ab Angelis.

Quonam ſtupore captus fuit crudelis Dacianus, cum audit Cæleſtes ſpiritus viſitaſſe S. Vincentium in carcere; vincula ejus confracta fuiſſe; teſtas ſuper quarum fragmenta illum extendi juſſerat in roſas fuiſſe immutatas? cum certior factus eſt vigiles, quorum fidei generoſi hujus athletæ cura fuerat demandata, ad tanti ſpectaculi lucem fidem amplexos fuiſſe! furor, ira, rubor cor ejus opprimunt, & non audens amplius Sanctum in medium proferre, mavult illi quietem concedere, & in cubili eum collocare, ſperans futurum, ut ſi in eo occumberet ſtatu, mors illius naturali cauſſæ accepta referretur, non ſuppliciis, eique gloriam defuturam, quod vitam in cruciatibus effudiſſet. Tunc fideles accurrerunt ad carceres illi auxilio futuri, alius quidem vulnerum ejus cicatrices deoſculans, alius cruorem ejus ſibi aſſervandum colligens, tanquam authenticum monumentum victoriæ S. Martyris, ac illuſtrem Chriſtianæ Religionis triumphum de falſa Gentilium ſuperſtitione. Sed ubi ſtrenuus hic Chriſti miles in lectulo, qui eidem ſtratus fuerat, poſitus fuit, Deo animam reddidit; quoniam ex quo corpori ejus ſolatium aliquod adhiberi cœptum fuit, nonniſi mortem optavit. Quid enim in terris feciſſet, ubi nulla ei ſupererant certamina ineunda? Jam ſtadium ſuum expleverat; nihil illi deerat niſi corona, quam præparat Deus diligentibus ſe. Si illi rurſus confligendum fuiſſet, dixiſſet ille cum S. Martino, Domine paratus ſum ut pro gloria tua omnia ſubeam ſupplicia, omneſque cruciatus patiar. *Auctor recens.*

Peculiari gloria S. Vincentii.

Nullus dubito quominus S. Vincentius inter Martyres ampliſſimum locum teneat; mors enim, quam pro fide tuenda perpeſſus eſt, in omnibus circumſtantiis ſuis admirabilis eſt. Alii Martyres in tormentis animam efflarunt; S. Vincentius autem præ timore voluptatum occumbit. Moriuntur alii pœnarum ſuarum continenti paſſione; S. Vincentius ideo moritur, quia ejus ceſſant ſupplicia. Aliis corporis vires deficiunt in pœnarum ſuarum vehementia; Sancto autem noſtro tunc deſunt, cum pœnæ deſunt ejus conſtantiæ. Sed dubitandum videtur utrum metus, an audacia cauſſa fuerit illuſtris hujus Martyrii. Num timor? haud profecto: tormenta enim illum vivere faciunt, adeo abeſt, quod mortem reformidet. Num audacia? ne id quidem; quoniam timor voluptatum illi mortem infert. Quid ergo Sancti hujus martyrium efficit? Amor J. C. qui in corde Athletæ hujus incomparabilis ſimul audaciam metumque conjungit, ut inde prodeat miraculum fortitudinis, & duplo majorem efficiat gloriam martyrii. Ut martyr fiat moriendum eſt; patiendum, & moriendum eſt pro cauſſa bona; & amor J. C. cauſſa eſt qua fit ut patiatur, & moriatur: *Ab ipſo patientia mea.* Ecce virtus, quæ ſuſtinet ſpiritum ejus; ecce ſpiritus, qui illius acuit fortitudinem, ſecundum illud Arauſicani Concilii Oraculum: *Fortitudinem gentilium mundana cupiditas; fortitudinem Chriſtianorum Dei caritas facit.* (*Canon. 17.*) *P. Novet in meditationibus.*

Idem ſequitur argumentum.

Conſideremus heroicam S. Vincentii conſtantiam, qui vegetus, & conſtans perſeverat in lectulo ferreo ſuppoſito igne candenti; & qui ſtatim animum efflat ubi in lectulo roſeo collocatur, recentes ſemper invenit vires, ut nova ſuſtineat ſupplicia, & ne momentum quidem invenit vitæ, ut oblata requie fruatur. Dubitandi locus eſt, utrum victoria, quam de voluptatibus retulit, ſit pulcherrima martyrii ſui pars, & utrum non minus miraculum ſit mori non poſſe inter tormenta, quam vivere non poſſe inter delicias ... In Sancti hujus martyrio palam videmus, divinam potentiam omnia in majorem gloriam ſuam convertiſſe, quæcumque Tyrannus Dacianus ad eamdem dedecorandam excogitaverat. Corpus hoc laniatum, excoriatum, aſſatum in prunis ardentibus, repente priſtinæ ſaluti redditum; putidus, & infamis carcer repente lumine repletus, & in ictu oculi factus exigua quædam imago

go paradiſi, ubi Carnifices, atque Ethnici, qui aderant, audiunt ſuaviſſimum Angelorum concentum, & pretioſiſſima guſtant olfactu Cæli thymiamata; Corvus hic, qui poſt S. Martyris obitum Dei juſſu tuetur ſacras ejus reliquias a lupis, ceteriſque carnivoris animantibus; hoc mare, quod veluti in triumphum defert in litus pretioſum illius corpus, & quod illi ex arena excitat monumentum: hæc omnia miraculoſe facta oſtendunt nequicquam mundum, & infernum illi dedecus inferre conari; quippe Deus non vulgaribus ſignis generoſi hujus Athletæ gloriam procurat. Moritur quidem, ſed efficiet Deus, ut dies mortis illius colatur: ut oſſa illius auro, argento, & holoſerico tegantur; ut cineres ejus cum reverentia collecti in altaribus populorum cultui objiciantur, ut crucis ligna, quibus adnexus fuit, ſanguine ejus rubentia ſint objectum venerationis populorum, & ut omnia ſuppliciorum ejus inſtrumenta, S. Leo inquit, illuſtria fiant triumphi ejuſdem monumenta? *In honorem triumphi tranſierunt inſtrumenta ſupplicii. Ex PP. Novet, & Texier.*

Daciani furor non deſiit cum vita Sancti.

Ita & furores Daciani nequaquam cum Sancti Martyris vita ceſſerunt: illum etiam poſt mortem perſecutus eſt, & quaſi nondum voti compos factus eſſet tot contumeliis, atque cruciatibus, quibus illum affecerat, voluit etiam eidem eripere honorem ſepulcri, & avibus vorandum præbuit, quod flammis comburere non potuerat. Natura in nobis ciet miſerationem erga mortuos, & Religio nobis imprimit obſervantiæ ſenſum erga illos. Mors, quæ martyres ad nihilum redegit, illos conſecraſſe videtur, ablatoſque de hominum conſortio in rerum ſanctarum ordinem tranſtuliſſe. Corpus eorum tumulatur, ſin minus cum pompa, ſaltem cum pietate. Ipſi etiam inimici qui illos, dum viverent, perſecuti ſunt, illorum poſt mortem deſiderio tenentur, & lacrimis proſequuntur conditionis eorum vel miſeriam, vel ſanctitatem. Dacianus vero monſtrum illud furoris, & crudelitatis cui nihil humani erat præter faciem, voluit, ut luporum, aut corvorum venter fieret Sancti hujus Martyris poſt deceſſum, ſepulcrum. Juſſit itaque illum projici in agrum, in quem omnes urbis ſordes inferebantur, & ſeveriſſimis propoſitis pœnis vetuit, ne huic Martyri juſta perſolverentur. Sed divina Providentia generoſi hujus Athletæ ſibi curam depopoſcit, effecitque, ut poſt mortem ille triumpharet; quem dum viveret inimicorum ſuorum victorem reddiderat. Etenim ſicuti feræ, quæ rapto vivunt, accedebant ut corpus vorarent, corvum ſuſcitavit, qui roſtro, alis, & voce illas deterrebat, ſemovebatque. Aliud quodvis animal eſſe ciſſet, ut de miraculo ambigeretur; & crederetur illud aliquo miſericordiæ ſenſu adactum pium hoc officium corpori Martyris præſtitiſſe; ſed corvus, qui carne vivit, obliviſcitur inhumani ingenii ſui, cæli nutibus & omne robur ſuum exercet, ut jejunus licet, corpus mortuum generoſi Athletæ noſtri tueatur. *P. Senault ex Oratorio.*

Eadem Providentia alteri delata.

Si Dei virtus adeo palam enituit, in ope ferenda Martyri noſtro in tormentis perferendis, magis adhuc refulſit in eodem poſt obitum etiam tuendo; etenim poſtquam permiſit, ut corpus illius eſſet in poteſtate inimicorum, ut illum torquerent, inauditis prodigiis vetuit, ut ulterius ſævirent, & voluit, ut corpus hoc vita, ac motu carens iterum de furore, ac verſutia Tyranni triumpharet. Profecto cum Dacianus Præſes Martyrem vellet ſepulcri honore privare, ſuaſit corpus illius canibus, ac feris objici in ſterquilinio. Sed quid hominum poteſt impietas contra Dei voluntatem? Credebat illum in corvorum prædam ceſſurum; & merito corvo Deus uſus eſt, tamquam illius tutore, & præſidio. Fuit hoc jucundum virtutis, ſapientiæque Dei ſpectaculum mutantis naturalia animantium ſtudia, ubi vult; non ſecus ac effectus maxime admirabiles elicientes ex cauſſis, quæ magis videntur oppoſitæ. Namque ſtatim ac projectum fuit corpus illud, advolarunt volucres carnivoræ, actæ fame, & odore illectæ. Vident expoſitam prædam, & præſto ſunt, ut devorent illam. Sed corvus obſtat non ut ipſæ eſuriens; cogit illas, ut in nemora, unde egreſſæ fuerant, revertantur. Quam novum, ac mirum fuit hoc ſpectaculum? Videre illas quidem irruere in corpus hoc, quin illi nocere valeant, & hunc, quin eodem paſcatur, illud protegere: ut hac illius cura, præſidioque oſtenderet fortitudinem, & poteſtatem illius, qui olim prohibuit, ne leones Danieli officerent, & corvo præcepit, ut Eliam prophetam nutriret; ſignificaturus quam ſibi cari ſint famuli ſui Tamen Dacianus, quin Dei manum agnoſceret in hoc prodigio, credidit, ſe prohibiturum, ne ſanctum hoc corpus videretur, ſi minus prohibere poſſet, ne de illius triumpho loqueretur. Illud ergo inſui juſſit in culeo, quæ olim erat parricidarum pœna; & in altum mare deferri, ut ibi voraretur a piſcibus, cui vultures & feræ voraciſſimæ pepercerant. Sed Deus, qui omnibus imperat elementis, non minus in aquis, quam in terris protectionis ſuæ effectum voluit effulgere; educit illum de profundis aquarum; neque minus fuit ſtuporis argumentum miniſtris tyranni invenire Martyris corpus in litore, quo fluctus, qui parent voci Creatoris ſui, illud advexerant. Miſeri illi adeo perterrefacti ſunt, ut illud attingere non auderent, neque ultra perſequi honorem, cujus cauſſam cælum ſuſceperat; ſatis ſibi eſſe rati, quandoquidem illud corpus ſepulcri honore privaverant, ludibrium fore putabant fluctibus maris. Sed hæc ipſa illis deerit conſolatio; quoniam fluctus ipſi tumulum effoderunt, non tantum, S. Auguſtinus ait, ut pretioſum hoc depoſitum occulerent, quantum, ut homines docerent, quænam illi reverentia deberetur. *Auctor Sermonum in omnia argumenta &c.*

Quid ex martyrio S. Vincentii diſcere valeamus.

Ex vita & morte ſancti hujus Martyris diſcere poſſumus, non dari gloriam parem illi, quam adquirere poteſt Chriſtianus pro Deo patiens quocumque tandem modo patiatur, ſi enim hac in re S. Auguſtino fidem habemus, Deus hac de cauſſa vult a nobis SS. Martyres coli, & ab Eccleſia nobis ob oculos ſubjici ad excitandam fortitudinem noſtram, ut coronas eorum intuiti quæramus maximam, ſolidiſſimam, & veriſſimam gloriam, qualis eſt aliquod pati propter amorem Dei, ſperantes fore ut homines, qui ſæpe bonis, vitaque ipſa periclitantur pro inani honoris aura, qui ad gloriam fluxam, nec permanentem contendunt, per rariorum caſuum tempeſtatem, qui illam per tot pericula inquiunt, & proprii ſanguinis pretio adipiſcuntur, tandem aperiant oculos ad hoc S. Pauli verbum: *Et hi, ut corruptibilem coronam accipiant; nos autem ut incorruptam.* Heu! tantumne periculum ſubeundum eſt, tot mala ſuſtinenda ſunt, tot conatus exercendi, pro gloriola pertranſeunte, & e manibus noſtris elabente, cum illam tenere arbitramur; eam vero negligimus, quæ non præterit, quæ non flacceſcit, & quam nemo umquam nobis eripere poterit? Si noſſe vultis breviorem, tutioremque viam ad illam quærendam, hanc vobis eſſe dicam pro Deo pati. Apoſtolus quoque hoc enumerat inter maxima beneficia quæ poſſit nobis conferre Deus in hac vita: *Vobis datum eſt, non ſolum ut in ipſum credatis: ſed etiam ut pro ipſo patiamini. (Ad Philipp. 2.) Idem.*

De Martyrio S. Laurentii magna cupiditas qua flagrabat patiendi.

Flagrabat S. Laurentius vehementis martyrii deſiderio, ejuſque occaſiones inquirebat; feſtinabat Eccleſiæ bona pauperibus diſtribuere, ut comitaretur Epiſcopum ſuum in prælio, & peramanter cum illo conquerebatur, iis verbis quæ nonniſi a magnitudine amoris ſui poterant proficiſci. Quonam Sancte Præſul ſine tuo Diacono properas? Committens mihi diſpenſationem Sanguinis J. C. fidelis, numquid me indignum judicaſti, qui ſanguinem meum pro illius gloria effundam; & quoniam nullum umquam obtuliſti ſacrificium quin tibi miniſtrarem, cur non vis, ut in hoc deſerviam tibi, & una ſim victimarum cum te? Verba hæc nonne inflammata ſunt? amor & ignis nonne illum ſimul accendunt? Nonne ex illius ſermone colligitis, eamdem caritatem, quæ Sanctum Levitam noſtrum comburit, illum animare etiam, & communire? Ita S. Antiſtes de illius ſenſibus ex ejus verbis ferebat judicium, illum conſolatur non tamquam infirmum hominem, ſed martyrem ſtrenuum. Non ego te deſero, inquit, tu quoque morieris, ut ego; non ceſſabit perſecutio, & intra paucos dies; te manent majora pro J. C. fide certamina. Ego quidem imbecillus homo ſum, quia gravis annis; Cælum meæ paruit infirmitati; permittit ut mortem mihi inferat pœna, quæ nihil habet ſeveritatis; tu autem, cum juvenis ſis, & caritas magis, quam tua te excitet ætas ad perferendum, Dominus, qui vult, ut fortitudo tua in Eccleſia eluceſcat, præparat tibi ſupplicium te dignum, & exigit a te, ut ſacrificium perficias ſuum ea morte, quæ eo erit illuſtrior, quo mea erit crudelior. *P. Senault ex Oratorio.*

Incipiunt torquere Laurentium ſæviſſimo cruciatu.

Judices alii, qui martyres perſequebantur per gradus in pœnis irrogandis procedebant; ſatis erat, ſi primis diebus illos in carcerem truderent, & eorum conſtantiæ periculum faciebant, latebrarum caligine. Si ſtrenue primum hunc perferebant ſupplicium, membra eorum ferreis unguibus laniari jubebant. Niſi illos tormentum hoc deterruiſſet, alia crudeliora excogitabant, & rotis & igne conabantur de Sanctorum Martyrum conſtantia referre triumphum, ſed furens ille judex cum Laurentio modum non ſervavit, inde ſumpſit exordium, unde alii finem faciunt, credidit vulgaribus tormentis Sanctum Diaconum ſuperari non poſſe. Præcepit ut hic in ardenti crate diſtenderetur, ibi ſenſim, & ſine ſenſu abſumeretur, ut diutius torqueretur, & per diuturnitatem adeo crudelis ſupplicii Sancti hujus Levitæ conſtantia labefactaretur. *Idem.*

Ignis ſupplicium omnium crudeliſſimũ.

Ignis ſæviſſimum eſt, & crudeliſſimum omnium ſuppliciorum, prout a tortoribus attrectatur: Sæviſſimum quidem ſi patiens in medium flammarum projicitur. Cum enim ignis extremæ ſit actuoſitatis, illum ſtatim abſumit, cumque ſtatim vitæ finem faciat, dolorum quoque facit finem. Eſt etiam crudeliſſimum, ſi actuoſitas illius retardatur, & ſi induſtri rigore applicitus ſontes comburit quidem, non autem abſumit. Tunc enim pœna diuturna eſt, & violenta, & duo conjungens, quæ ſimul eſſe non poſſe videntur, efficit ut multum patiantur, & patiantur diutius. Hinc Tertullianus enumerans ſupplicia, quibus martyres torquebantur, ignis tormentum maximum appellat, & fatetur aciem gladii, crucis ignominiam, ferarum rabiem cum ignis vi comparari non poſſe: *Timebit quidem contra gladium gravem, & crucem excelſam, & rabiem beſtiarum, & ſummam ignium pœnam. Idem.*

Tertull. ad Martyres.

Qua conſtantia & patientia S. Laurentius ſuſtinuit crudele ignis ſupplicium.

Ignis ſupplicio Judex ſævus S. Levitæ patientiam exercuit. Excogitavit ferream molem ardenti lectulo ſimilem, in qua Sanctum noſtrum juſſit extendi, ut dimidium corpus ejus lento igne combureretur, & hoc guttatim defluente in accenſos ignes Martyr videret mortem ſuam differri, ſuumque ſupplicium produci. Cum tyrannus intellexit Sancti corpus una ex parte aſſatum eſſe, & in carbones ignitos mutatum, juſſit, ut pars altera torqueretur, ad dolores ejus ingeminandos, atque efficiendum, ut homo idem bis moreretur. Quid majorem tibi ſtuporem incutit, num Martyris patientia, an furor tyranni? Poteſtne utrumque longius procedere? poteratne Judex ſupplicium excogitare crudelius? Poteratne martyr

martyr illud ſubire conſtantius? S. Martyr videt nervos venaſque ſuas contrahi, oſſa nigreſcere, medullas liqueſieri, & in doloribus adeo diuturnis mors non aufert illum carnificum ſuorum furori. Martyres generoſi, qui tanta perpeſſi eſtis propter Salvatoris gloriam, admirabilis eſt patientia veſtra in tormentis, cum videmini in eculeis, in rotis, inter tygrides, & Leones, in aquis, & flammis, ſemper inſignis apparet fortitudo ſpiritus veſtri, in carnis infirmitate. At hoc non eſt derogare gloriæ veſtræ, credere cruciatus veſtros, pœnis Levitæ noſtri eſſe tolerabiliores. Suppliciorum veſtrorum acerbiſſimum aliquot tantum momentis perſeverabat, ſed Laurentii craticula nonniſi paullatim illum abſumit, & non minorem affert Sancto dolorem, quam ſtuporem tortoribus, atque ſpectatoribus. Intelligi nequit quod homo uratur, & minime doleat; quod citra impatientiam, & querelam tandiu dolori reſiſtat, & amittens artus ſuos unum poſt aliud, ſemper conſervet fortitudinem ſuam, & vincat, ut ita dicam, ignem, ut tortorum brachia fatiget, & de eorum crudelitate triumphet. Nulla ſunt martyria, quæ jucundiora non ſint martyrio Laurentii. In Martyriis, ubi uno ictu eripitur vita, mors ferenda eſt. Sed Laurentius toties moritur, quoties ſuper lectulo ſuo ardenti verſatur: *Qui gladio percutitur, ſemel moritur,* S. Auguſtinus ait; *hic autem longa pœna cruciatur, ut mors non deſit ad ſupplicium, & deſit ad finem. (S. Auguſt. Serm. 1. de S. Vicentio.) Idem.*

S. Laurentius præſtat fidem.

S. Laurentius præſtitit fidem, quam S. Sixto præbuerat: ubi incidit in manus tortorum ſuorum, amor illi vires ſuppeditavit, & ignis, quo cor ſuum inflammatum erat, effecit illum victorem flammæ, quæ corpus illius comburebat. Extenditur in lectulo ardenti, modice igni alimenta ſubjiciuntur, ut lento gradu abſumatur, & omnes adhibentur artes, quas crudelitas ſuppeditare poteſt, ut violentis, diutiniſque doloribus afficiatur. Verum elabitur ne illi verbum aliquod ejuſdem conſtantia indignum? Nonne benedixit Deum, cujus eſt victima? Inſultat tyranno, a quo ad mortem damnatur, ejus irridet crudelitatem, & uno, eodemque ore ſcit Dominum laudare, & increpare carnifices: *Aſſatum eſt jam*, dicit, *verſa, & manduca.* Sermo hic nonne ignitus eſt? Nonne ſingula verba ſunt jacula ignita? Proficiſcuntur ex corde, quod caritatis ignis devorat, & cum Eccleſiæ Patribus fatendum eſt, S. Laurentium non vincere ignem tyranni, niſi quod igne divini amoris erat inflammatus. *Laurentius*, S. Auguſtinus ait, *hoc igne accenſus non ſentit incendium, & dum Chriſti ardet deſiderio, perſecutoris pœnam non ſentit. (Sermone de S. Laurentio.) P. Senault.*

Sequitur idem argumentum.

Fingite vobis Martyrem in ardenti rogo tortoribus inſultantem: Reſpicite illum in lectulo flammarum, tanquam in roſeo cubili ſtratum, qui totus in amore Dei occupatus non cogitat quidem de doloribus ſuis. Conſiderate illum in ardenti lectulo tanquam in ſolio præcipiente tyranno ſuo, & imperioſo vocis tono dicentem illi: Hoc latus, quod igni impoſitum eſt, ſatis aſſatum eſt, verſa illud, ut ſi crudelitatem tuam ſaturare velis humana carne, illud poſt obitum meum valeas comedere. Vel in ſenſu magis Chriſtiano, ac magis generoſo dicit illi: Feſtina, tyranne, ut meum perficias ſacrificium, non ut meæ pœnæ finem imponas, ſed ut meam matures felicitatem. Accende ignes tuos, ut amori meo ſatisfacias; conſecra victimam hanc, ut recta pergat ad illum, pro quo patitur. Exple ſimul furorem tuum, & mea deſideria: ingemina tuam crudelitatem, ut meum augeas triumphum, & comede carnem meam jam aſſatam, ut mihi ſis vivens ſepulcrum, & ut in ſinu tuo tuum tibi ſcelus objiciam. (*D. Leo.*) Sancto huic ſatisfactum fuit; perfecit martyrium ſuum, quemadmodum optabat, & mutans cratem ſuam in aram tot Jeſu Chriſto obtulit ſacrificia, quot pro illo ſubiit tormenta: *Quot ante moriens pro Chriſto pertulit ſupplicia, tot ei de ſe obtulit ſacrificia.* Verum nonne poſſemus ipſi ignaviam nobis exprobrare? nonne confitendum eſt, nobis nihil caritatis adeſſe, quandoquidem adeo ſumus infirmi, pavidique? Neceſſe non eſt, ut dæmon ſuſcitet perſecutiones, ut in nos carnifices acuat, ut excogitet tormenta, ut nos terreat; ſatis eſt, ſi quam bonorum jacturam intentet, ſi aliquam nobis contumeliam repræſentet, ſi metum levis alicujus doloris incutiat. Ad nos ſeducendos ſatis eſt, ſi nobis ingerat ſpem aliquam gloriæ, aut voluptatis, & per has artes, quæ ne pueros quidem fallere deberent, fideles fallit & pertrahit in ſcelus. *Idem.*

Ignis, S. Auguſtinus ait, nonnunquam ſeveriſſimus eſt, nonnunquam etiam omnium cruciatuum leviſſimus; Severiſſimus quidem propter violentam, ſubitamque impreſſionem, quam in corpore efficit, & leviſſimus propter eamdem violentiam, quæ inveniens ſubjecta parum diſpoſita ad diutius perferendum antevertit momentum mortis eorum. O Sancte Martyr, hæc ignis ſuavitas tibi non proderit. Violentia, & diuturnitas ſupplicii ſimul coibunt, ut diutius torquearis atque crudelius. Qui ſuſcitabatur ex Job, num ignis poſſet appendi, ejuſque pondus ad trutinam revocari, permittet, ut tuus ponderetur, ejuſque gradus æſtimetur, ut violentiæ ejus modum imponendo, diutius perſeveret; ut innocua cura tua aſpergatur hoc ſale incorruptionis, quo ſalienda eſt victima, quam ſibi offerri jubet ut oblatio hæc perſpicuitate ſua illi magis placeat, & ut Laurentius illi dicere poſſit: *Igne me examinaſti, & non inventa eſt in me iniquitas. Elogia Hiſtorica.*

S. Laurentius diu ſuſtinet ignia ſupplicium.

Fides & caritas S. Laurentii minus enituiſſet, ſi flammæ vis cohibita, vel ſuſpenſa fuiſſet, S. Maximus inquit. De craticula ſua incolumis evaſiſſet, ſed inde minorem gloriam retuliſſet. Omnes admirati fuiſſent ſupremam Domini auctoritatem; ſed Athletæ victoria minus eluxiſſet. Novum miraculum ex ordine miraculorum hic perſtringit oculos, & ſpectatores implet ſtupore. Hiccine homo eſt patiens, an phantaſma? Ubinam eſt illius anima in corpore aſſato, & combuſto? Carnifices, qui defeſſi ſunt, & quos pudebat illum torquere, num vel minimam in eo deprehendunt impatientiam; Audiuntne, illum aliquod induciarum momentum flagitare in hoc intolerabili ſupplicio? Miraculum, quod majora miracula ſuperat! Ardor flammarum, qui ex ſtrenuiſſimo quolibet violentas agitationes extorquet, Sanctum Diaconum noſtrum gaudio afficit, ac tranquillitate Supplicii illius inſtrumentum in triumphi ornatum cedit, & ferreum, candenſque cubile, videtur illi lectulus e floribus congeſtis ſtipatus. Quod tyrannus excogitat, ut ab illo Dei abnegationem extorqueat, majorem illi tribuit virtutem, & robur in divini nominis confeſſione. Tentatur per tormenta, quæ geminantur; ſed ſuperior eſt tormentis ipſis, quæ cedunt, ſentit dolorem, quo ſauciatur, ſed quaſi obduratus, atque impenetrabilis huic dolori per caritatem qua animatur, & gratiam qua fulcitur, ex ipſis inimicis extorquet præclara hæc teſtimonia, quæ illorum cæcitas negare non poteſt. Deus Chriſtianorum quam magnus eſt! Quam magni ſunt ipſi Chriſtiani, qui Deum hunc venerantur! *Elogia hiſtorica.*

Quam glorioſum Sancto huic fit, tamdiu & cum Heroica patientia ignis tormentum, pertuliſſe.

Religio noſtra in præſentiarum, ut olim ævo duorum horum Sanctorum Martyrum nequaquam laceſſita eſt a tyrannis, atque tortoribus tormentorum ſævitia, & a mortis violentia. Non alias perſecutiones habemus, quam mundi, qui tentat nos praviſſimis placitis, humanis rationibus, illuſionibus, illecebris; & pauciſſimi ſunt, qui eidem reſiſtant. Minima venti aura nos concutit. Quam parum requiritur, ut animum abjiciamus! Mundi ſcandala efficiunt, ut in ſingulos fere paſſus ceſpitemus: carnis defectiones, atque rebelliones nos proſternunt; minimæ tentationes nos perdunt, & omnes ſpecioſas perfectiones ſus deque ſubvertunt, idque per ignaviam, quæ eo turpior, atque nocentior eſt, quia eſt voluntaria. Tyrannorum perſecutiones olim faciebant martyres: perſecutiones mundi modo faciunt Apoſtatas. Quotuſquiſque ex nobis eſt, qui turpiter non vincatur, & cui ſalutis noſtræ inimicus ex corde non auferat & Jeſum Chriſtum, & ejus gratiam? Nihil vulgarius lapſibus, Apoſtaſiis, victoriis, quas refert Dæmon de illis, qui nullo in diſcrimine habentes vires, quas illis ſuppeditat Deus, ut ſe ipſos tueantur, ac triumphum referant de communi inimico, vinci volunt. A Deo precibus enixis impetremus vim ſuperandi tentationem earum adverſitatum, quæ incidunt nobis; noſmet confirmemus ad aſpectum victoriarum, ac triumphorum, quos Martyres referunt, ut eodem confirmati zelo, eodemque ſpiritu animati, eaſdem palmas referre valeamus, & poſſidere coronas, quas illi adepti ſunt in præmium ardentis caritatis, qua ſanguinem ſuum pro Domini gloria effuderunt.

PRO